

HONVÉD ALTISZTI

FOLYÓIRAT

Tartalom

Tisztelt Olvasók!	2	Azon dolgozom, hogy példát mutassak	22
Baltikumi szolgálatban	3	A szél járása	25
BAP – harmadszor	4	Évköszöntő	26
Helikopteren, magasabb szintre lépve	6	Végző főhajtás	27
Lőkészségfejlesztés a tartalékosoknál	9	100 év emlékezete	28
Altisztek az önkéntes katonai szolgálatot teljesítők kiképzésén	12	Találkozás a Parlamentben	28
Új haditechnikai eszköz a hadihajósoknál	14	Altiszti együttműködés	28
Lövéseszt lovassíjászváltre	16	Híres lovak érdekes története	30
Az ember legjobb barátja	18	Humor	31
A sportszervező zászlós	20	Búcsú az egyházfőtől	32

Változások viharában

Tigyi István Zsolt főtörzsászlós

Ahogy már annyiszor, az idei év is évertékelő-feladat-szabó értekezletekkel indult. Ahogy a Magyar Honvédség Parancsnokának évertékelőjében is olvashatjuk: „A Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) – az elrendelt többletfeladatok mellett – az alapfeladatait eredményesen végrehajtotta. Az MH kijelölt katonai szervezeti folyamatosan biztosították az elrendelt veszélyhelyzet kezelésére kijelölt erőket.” Ha azonban a mondat mögé nézünk, mindenki láthatja, hogy a tömör fogalmazás mennyi feladatot takar. Halad a Zrínyi Honvédelmi és Haderőfejlesztési Program, érkeznek az új technikai eszközök és zajlik a rendszerbe állításuk. Átalakult a Magyar Honvédség parancsnoksága, megjelentek a haderőnemi parancsnokságok, január elsejével megalakult a Honvéd Vezérkar. A missziós, nemzetközi vállalatásainknak is megfeleltünk, épül a tartalékos rendszer, egyre nagyobb szerepet vállalva a haza védelméből itthon és külföldön egyaránt. Kivonultunk a déli határról, átadva a feladatot a rendőröknek, hogy teljes mértékben a tőlünk keletre zajló háború kihívásaira koncentráljunk.

Magyarország biztonságának érdekében megindult a fiatalítási folyamat a Magyar Honvédségben; az ukrainai háborús helyzet arra figyelmeztet, hogy a békéhez erő kell, az erőhöz pedig modern, ütőképes honvédség – mondta Szalay-Bobrovniczky Kristóf, Magyarország honvédelmi minisztere. Ahogy fogalmazott: le kell bontani az „így szoktuk” hatalmát, a felépített bürokratikus rendszerek önvédelmét ahhoz, hogy az „egyenruhás munkavállaló”

hozzáállásból egy új katonai szolgálati ethosz és gyakorlat alakuljon ki.

Minden katona a háborúra készül. Mi is, hiszen ez a katonalét alapja, miközben reméljük, hogy tanult és megszerzett képességeinket soha nem kell felhasználnunk. Ki-ki, mióta egyenruhát öltött, e cél szellemében hajtja végre a kiképzést és csiszolja tudását. Kívánom, hogy ezt a képességet soha egyetlen magyar katonának se kelljen éles helyzetben, Magyarország védelme érdekében kipróbálnia. Az orosz-ukrán fegyveres konfliktus kitörésének első évfordulóján visszatekintve tapasztalhatjuk, mekkora fenyegetést jelent a szomszédunkban zajló háború. Egy olyan háború, amely minden téren bizonytalanságot hordoz. Egy dolog azonban bizonyos: nincs háború áldozatok nélkül, akik az életüket áldozták egy cél érdekében. A sajnálatos évfordulón állunk meg egy pillanatra és emlékezzünk rájuk, akik már soha többet nem látják a családjukat.

Baltikumi szolgálatban

Lejegyezte: Tóth László Róbert főhadnagy
Fotó: dr. Tóperczér István alezredes

A Magyar Honvédség 2015 és 2019 után immár harmadik alkalommal vett részt a balti légtérrendészeti feladatban. Hogy milyen is egy ilyen misszióban szolgálni, arról Bali Krisztián törzsőrmester számol be olvasóinknak.

Húsz éve vagyok aktív tagja a Magyar Honvédség 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis Logisztikai Zászlóaljja Ellátó és Szállító Századának. A balti légtérrendészeti feladatban 2015 és 2019 után immár harmadik alkalommal vettem részt, melynek során a Magyar Honvédség Balti Fegyveres Légvédelmi Készenléti Alegység (MH BAP FLKA) szállítórészleg-parancsnoki beosztásában teljesítettem szolgálatot. Mindhárom misszióban az elejétől a végéig szolgáltam, tehát több mint négy hónapig, ami nagy kihívást jelentett mind szakmailag, mind magánéleti szempontból, hiszen háromgyerekes családapa vagyok.

Beosztásomból adódóan feladataim közé tartozott az üzemanyagtöltő gépjárművek és a rám bízott további gépjárműtechnikai eszközök üzemképességének biztosítása, a szállítórészleg munkájának megszervezése, valamint a gépjárművezetői szolgálat szolgálatvezénylésének összeállítása. Ezenfelül a többiekkel együtt én is 24 órás gépjárművezetői szolgálatot láttam el.

Mindent összevetve, az igazi kihívás 2015 volt, az első baltikumi szerepvállalás, amikor is Fejes Szabolcs őrnagy vezetésével vágtunk neki a majdnem 1400 kilométeres útnak. Ez volt számomra a legemlékezetesebb a három misszió közül, mivel itt találkoztunk először idegen kultúrával, a kissé eltérő munkakörnyezettel, más jellegű feladatokkal és a teljesen más gasztronómiával. Ekkor szembesültem azzal igazán, hogy négy és fél hónapig nem látom majd a feleségemet és a gyermekeimet, nem leszek velük a születésnapjukon, karácsonykor, szilveszterkor. Mégis szerettem, hiszen a legprofibb főnökkel, egy igazi példaképpel és egy nagyon összetartó csapattal lehettem kint, olyan bajtársakkal, akik egy nehezebb, stresszes nap után is képesek voltak motiválni és erőt adni a következő naphoz.

A következő, 2019-es baltikumi szolgálatnak egy teljesen más társasággal és vezetőséggel, de annál nagyobb lendülettel és bizonyítási vágygal vágtunk neki, Szentesi Norbert őrnagy vezetésével. Büszkeséggel töltött el, hogy ismét ott vagyunk, ismét mi védjük a balti államok légtérét. Be kell vallanom, ebben az évben még több feladat

Bali Krisztián törzsőrmester

hárult ránk, de mivel már volt némi tapasztalatunk, ezeket az akadályokat is sikeresen leküzdöttük.

A 2022-es szolgálat már nem tartogatott sok meglepetést számomra, mégis mindennap maximálisan kellett koncentrálni és munkánkat nagy odafigyeléssel végezni. Remélem, elmondhatom, hogy támasza voltam a logisztikai részleg vezetőjének és helyettesének is, akikkel már 2019-ben is együtt dolgoztunk. Szabadidőnkben is sok időt töltöttünk együtt, rengeteget sé táltunk, beszélgettünk egymással. A kényelmi épület területén található konyha felszereltsége ösztönzött, hogy időközönként „megvillantsam” gasztronómiai képességeimet, és hazai ízvilágú ételekkel kedveskedjek a bajtársaknak. A visszajelzések pozitívak voltak, amit ezúttal is köszönök.

Összességében úgy gondolom, hogy a Magyar Honvédség baltikumi szerepvállalása nem csupán a hajózó- és a műszaki állomány számára kitűnő lehetőség, hanem a többi szakterületet képviselő katona számára is. Mindenki tapasztalatot szerezhet, bővítheti látókörét és nemzetközi környezetben fejlesztheti szakmai tudását. Ettől mindannyian jobbak, többek és tapasztaltabbak leszünk, ami nemcsak a személyes fejlődésünket szolgálja, hanem a Magyar Honvédség megítélését is.

BAP – harmadszor

Tóth László Róbert főhadnagy
Fotó: dr. Toperczer István

A Magyar Honvédség Balti Fegyveres Légvédelmi Készenléti Alegység (MH BAP FLKA) vezető nemzetként, Litvániában, a siauliai repülőbázison települve hajtotta végre feladatait négy hónapon keresztül.

Kisegítő nemzetként ugyanezen a repülőbázison augusztus és szeptember során a cseh légierő, október–november hónapokban pedig a lengyel légierő is részt vett a feladatban. További kisegítő nemzetként az észtországi amari repülőbázison a német és a belga, valamint a lengyelországi Malborkban az olasz légierő teljesít szolgálatot. A Magyar Honvédség tehát vezető nemzetként öt másik NATO-tagállam légierőjével közreműködve látta el a légtérrendészeti feladatokat a térségben. Az MH BAP FLKA a szolgálatot augusztus 1-jén a spanyol légierőtől vette át, majd december 1-jén a korábban kisegítő nemzetként tevékenykedő lengyel légierőnek adta át a BAP vezető nemzet szerepkört.

A NATO-országok balti légtérrendészeti szerepvállalását az indokolja, hogy Észtország, Lettország és Litvánia nem rendelkezik vadászrepülőgépekkel, így a NATO-hoz történt 2004-es csatlakozásuk óta a kollektív védelem jegyében a szövetséges országok garantálják a légtérük biztonságát, rotációs alapon, négy hónapos váltásokban.

A balti légtérrendészeti váltások sorában a magyar váltás éppen a hatvanadik volt.

Mint minden típusú közlekedésben, így a légi közlekedésben is a nemzetközileg elismert normáknak megfelelően lehet a forgalomban részt venni. Ezekre a szabályokra azért van szükség, hogy az adott légtérben közlekedő repülőgépek mindig biztonságosan tudják végrehajtani feladataikat és elkerüljék az esetleges baleseteket. Az előírások érvényesek a civil repülések legnagyobb részére és minden katonai repülésre. Ahhoz tehát, hogy a repülésbiztonság ne sérüljön, a légi közlekedésben részt vevő repülőgépeknek rendelkezniük kell repülési tervvel, ami tartalmazza a repülőgép útvonalát, a fel- és leszállás helyét, időpontját, valamint a repülés tervezett időtartamát. Ezenfelül szükséges a folyamatos kapcsolattartás rádión keresztül az illetékes repülésirányítással, valamint egy válaszjeladó, az úgynevezett transzponder működtetése a fedélzetén. Amennyiben egy repülőgép ezen feltételek közül nem teljesíti min-

det – szándékosan vagy valamilyen hiba, baleset, nem várt esemény következtében –, akkor veszélyezteti a légi közlekedés biztonságát. A békeidős légtérrendészet elsődleges feladata riasztás esetén ezen repülőgépek elfogása és azonosítása, valamint lehetőség szerint segítségnyújtás és a biztonságot veszélyeztető körülmény megszüntetése.

A baltikumi légtérrendészeti feladatban való aktív részvétel nagy felelősség és megtiszteltetés is egyben, ami egyértelműen bizonyítja a Magyar Honvédség állományának magas szintű felkészültségét, valamint kifejezi hazánk szövetségi szolidaritását is. A 2022. évi balti misszióban, a magyar állomány váltását is figyelembe véve, mintegy 170 fő vett részt, a négy hónap alatt 19 éles és 62 gyakorló riasztásra került sor, a repült óraszám pedig meghaladta a 300 órát.

Helikopteren, magasabb szintre lépve

Gulyás Károly törzsszázlós
Fotó: Tüdös Péter zászlós archívuma

Az Európai Védelmi Ügynökséget (European Defence Agency – EDA) a Miniszterek Tanácsának 2004. július 12-i együttes fellépése alapján hozták létre azzal a céllal, hogy „támogassa a tagállamokat és a Tanácsot az európai védelmi képességek javítására irányuló erőfeszítéseikben a válságkezelés területén, valamint az európai biztonság- és védelempolitika jelenlegi és jövőbeni fejlődésének fenntartásában”. Ennek keretében 13 állam részvételével létrehozták a Helikopteres gyakorló programot (Helicopter Exercise Program - HEP), melynek hazánk is tagja lett. Tüdös Péter zászlóst, helikoptertaktikai instruktort (HTI) kérdeztem a program részleteiről.

Hogyan lesz valakiből instruktorkor?

– Gyermekkorom óta katona akartam lenni. 1989–93 között a szolnoki Repülőgép-szerelő és Műszerész Tiszt-helyettesképző Szakközépiskolában tanultam. Az iskola befejezését követően, 1993-ban Szentkirályszabadjára kerültem a II. Szállító Helikopter Üzembentartó Századhoz a sárkány-hajtómű csoportba. 1997. február 15. óta vagyok fedélzeti technikus. 2004-ben a szentkirályszabadjai bázis megszűnését követően engem is áthelyeztek Szolnokra a Szállító Helikopter Zászlóaljhoz. 2018 óta vagyok a Repülő Felkészítési Főnökség tagja mint kiképzőzászlós. 2012-ben vettem részt először az EDA által szervezett Helikopter harcászati tanfolyamon (Helicopter Tactics Course – HTC), Angliában. Miután az angolok kiléptek az Európai Unióból, az EDA képzéseit áthelyezték Portugáliába. Az Összetett légi műveleteket tervező tanfolyamot (Composite Air Operations Planning Course – COMAO) már Portugáliában végeztük Gulyás Károly

törzsszázlós, kiképzőzászlós kollégámmal 2021 májusában. Néhány hónappal később beiskoláztak bennünket a Helikopter harcászati oktatói tanfolyamra (Helicopter Tactics Instructor Course – HTIC) két helikoptervezető tiszttel együtt. Ezután bronz fokozatú oktatók lettünk, és 2022-ben részt vettünk egy újabb HTIC-tanfolyamon. Most már ezüst fokozatra pályáztam. A kurzust három bronz fokozatra pályázóval csináltuk végig, két helikoptervezető tiszttel, valamint egy fedélzeti mechanikus altiszt bajtársammal együtt, és mind a négyen sikeresen elvégeztük. Nekem még ebben az évben sikerült abszolválnom az Elektronikai hadviselés (Electronic Warfare – EW) tanfolyamot.

Igen sok rövidítést láthat az olvasó, ezért kérlek, mutassuk be a program lényegét és a rövidítések jelentését! Először is: miért hívták életre ezt a programot?

– Annak ellenére, hogy a tagállamok jelentős számú helikopterrel rendelkeznek, a katonai műveletekhez hiányzott a létfontosságú helikopteres támogatás. A tagállamokkal folytatott konzultáció során megállapították, hogy ezt minden bizonnyal a személyzetek képzésének, illetve a légi járművek műszaki felszerelésének hiánya, valamint a műveletek logisztikai támogatásának nehézségei okozhatják. Az Európai Védelmi Ügynökség (EDA) segíti a részt vevő tagállamokat e problémák kezelésében, de elsősorban a képzésre összpontosít, ami a következőket foglalja magában:

- alapképzésként Összetett légi műveleteket tervező tanfolyam (Composite Air Operations Planning Course – COMAO), Elektronikai hadviselés tanfolyam (Electronic Warfare – EW) és „Blade”- (Fire Blade-, Hot Blade-, Green Blade- stb.) gyakorlatok;
- Helikopter harcászati tanfolyam (Helicopter Tactics Course – HTC);
- Helikopter harcászati oktatói tanfolyam (Helicopter Tactics Instructor Course – HTIC).

Tekintsük át egy kicsit részletesebben is.

COMAO: A résztvevők két hét alatt tanulják meg és gyakorolják be a COMAO-tervezés háttérét, elméletét és alkalmazását, főleg helikopteres műveletekre összpontosítva. Annak érdekében, hogy megismerjék a többi szakterület szakértőinek gondolkodásmódját, a kurzust számos más platform – többek között vadász-, AWACS-, harci helikopterek, valamint hírszerző, megfigyelő és felderítő (intelligence, surveillance, reconnaissance – ISR) repülőgépek – volt személyzeti és szakemberei segítik. A napi gyakorlati feladatok egymásra épülnek, napról napra egyre összetettebbek, és hírszerzéssel is alátámasztott forgatókönyvet követnek. 2022 végéig nyolc COMAO-tanfolyamot tartottak.

EW: A tanfolyam két hétig tart, és célja, hogy a kiválasztott személyzetek megismerjék a földi és légi EW-rendszereket és -fenyegetéseket, valamint azok működésének elméletét. A tananyag magában foglalja az alapvető EW-elméletet és -doktrínát, a rádiófrekvenciás (RF) és infravörös (IR) fenyegetéseket, a figyelmeztető rendszereket és az ellenintézkedéseket. A tananyag kiterjed továbbá a légi járművek önvédelmi felszerelésének

és segédrendszereinek általános alkalmazási elveire. Bár a hangsúly a helikoptereken alkalmazott rendszereken van, a tanfolyam során számos más – szárazföldi és légi – platformot is tanulmányoznak. 2022 végéig kilenc EW-tanfolyamot tartottak.

HTC: A háromhetes tanfolyam helikoptertaktikai kiképzést biztosít teljes személyzetek számára, hogy javítsa taktikai képességeiket és támogassa a jövőbeni nemzetközi bevetésekre való felkészülésüket. A tanfolyam elméleti leckeiből és szimulátorban végrehajtott realisztikus küldetésekből áll.

A tanfolyam célja: megismerni és alkalmazni az EDA szabályzataiban leírt taktikákat, technikákat és eljárásokat; a nagy igénybevétel követelő és változó modern műveleti környezet megértése; az ítélőképesség fejlesztése komplex feladatok végrehajtása közben.

HTIC: A tanfolyam 49 napig tart. Az elméleti rész Portugáliában zajlik egy hónap időtartamban, és magában foglalja az elméleti órákat, valamint a szimulátoros képzést is. A gyakorlati rész három hét alatt valósul meg, és jelenleg Magyarországon, az MH Pápa Bázis-repülőtéren folyik. A gyakorlati repülések folyamán a tanulók végrehajtanak minden taktikát, technikát és eljárást, amit az elméleti és szimulátoros képzés során megtanultak.

A képzésen három különböző szint (bronz, ezüst és arany) szerezhető meg. Minden résztvevő számára évi egy lehetőség áll rendelkezésre a magasabb szint elérésére.

- Bronz fokozat: a tanulók megismerik az EDA szabályzóiban foglalt eljárásokat.
- Ezüst fokozat: a kiképzendők megtanulnak oktatni, számonkérni és értékelni.
- Arany fokozat: aktívan részt vesznek a tanfolyam tervezésében, irányítják az alacsonyabb fokozatúak munkáját, számonkérik, értékelnek és tanácsal látják el őket.

Miért volt szükség a HTIC-program létrehozására?

– Mivel nincs lehetőség arra, hogy az összes Európában szolgáló helikopterszemélyzet részt vegyen az EDA programjában, az oktatók képzésére (Train the Trainer – TTT, vagyis Oktasd az oktatót) összpontosítanak. Ez a tanfolyam

Kiképzésen

Tüdös zászlós (jobbról) és az interjú készítője

a részt vevő nemzetek repülőszemélyzeteinek olyan készségeket és ismereteket nyújt, amelynek segítségével oktatni tudják az EDA szabályzataiban leírt taktikákat, technikákat és eljárásokat, illetve segítséget tudnak nyújtani a kiképzésben saját szervezetükön belül (ezüst vagy arany szint), valamint asszisztálnak az oktatásban a különböző tanfolyamok végrehajtása során (a HEP, a HTC és a HTIC). 2022 végéig nyolc HTIC-tanfolyamot tartottak sikeresen, 150 oktató szerzett bronz, ezüst vagy arany szintű képesítést.

Mihez kell értenie a helikoptertaktikai instruktornak?

- Részletesen ismerniük kell a helikopterek bevetése során jelentkező fenyegetettségeket, és tudniuk kell, hogyan lehet legyőzni vagy legalábbis csökkenteni ezt a fenyegetést. A HTI egy szakértő, akinek ismeretei szerteágazóak:
- tudnia kell, hogy melyik aktív fedélzeti védelmi rendszer milyen mobil légvédelmi rendszer ellen hatásos;
- tudnia kell, hogyan működik a helikopteren alkalmazott radarbesugárzás-jelző (Radar Warning Receiver – RWR), és ismernie kell a rendszer korlátait is;
- tudnia kell, hogyan működik a rakétabesugárzás-jelző (amikor rakétát indítanak a helikopterre), valamint ismernie kell annak erősségeit és gyengeségeit;
- tudnia kell oktatni a harcéri repülés sajátosságait, az elkerülő manővereket, a kötelékrepülés fajtáit és az alkalmazott parancsokat;
- a HTI-nek képesnek kell lennie egyszerű bevetések és összetett küldetések megtervezésére és vezetésére egyaránt;
- alaposan ismernie kell a legénységet és a köteléket, amellyel együtt repül, beleértve azok képzettségi szintjét, tapasztalatát, alkalmasságát és a repülőgép fedélzetén lévő felszerelést;
- alaposan ismernie kell a többi repülőgép képességeit és korlátait is, amelyekkel egy kötelékben repül, és tudnia kell, hogyan kommunikáljon velük és hogyan hozza ki belőlük a tőlük elvárható legjobbat;
- jól kell ismernie a küldetés sikerének fontosságát és kockázatát, és ezért képesnek kell lennie arra, hogy ennek megfelelően tanácsot adjon a parancsnokának.

Ahhoz, hogy mindezt elérje, egy oktatónak, mint mindenkinék, folyamatosan tanulnia és gyakorolnia kell. A tevékenysége általában rengeteg kemény munkával jár.

Milyen tapasztalatok és készségek segítettek munkád során?

– Elsősorban az oktató berepülő fedélzeti technikussá válásom hosszú évei alatt szerzett repülési tapasztalataim segítettek a munkámban. Három alkalommal voltam miszsióban, ahol az afgán fedélzeti technikusokat oktattam,

mentoráltam és tanácsokkal láttam el. A feladatokat a katonatársaimon kívül amerikai, olasz, horvát és cseh munkatársakkal hajtottam végre. A missziók idején szerzett tapasztalatok is nagyban hozzájárultak sikereimhez. Mikor lehetőségem nyílt, jelentkeztem hazai és nemzetközi tanfolyamokra. Ilyen volt a Személyzeti erőforrás-gazdálkodás (Crew Resource Management – CRM) tanfolyam, a NATO Különleges légi műveleti tervezés tanfolyama (Special Operations Air Planning Course – SOAPC), az angol nyelvi képzéssel egybekötött Ajtőlövész-tanfolyam, és még hosszasan sorolhatnám! Az angol nyelv ismerete természetesen nélkülözhetetlen.

Végezetül: mik a terveid a jövőre?

– Folytatom munkám a Repülő Felkészítési Főnökség taktikai szimulátorán mint oktató, továbbá ez év második felében valószínűleg fedélzeti technikus képzésen veszek részt H225M típusú helikopterre, ami tervezetten Franciaországban történik majd. A tanulás és a gyakorlás nem ér véget a HTI-jelvény megszerzése után. Valójában a jelvény csupán az első lépés. Aki azt hiszi, hogy mindent tud, egyszerűen téved, és aki abban a tudatban él, hogy nincs szüksége további képzésre, becsapja magát és másokat is! A HTI folyamatosan tanul és képezi önmagát, felkészül és felkészíti az alakulatát nehéz kiképzési feladatok végrehajtására. Olyan tanfolyamokon vesz részt, amelyek fejlesztik a tudását. Sosem lesz elégedett, mindig áthatja egy olyan érzés, hogy a dolgokat egy kicsit jobban is meg lehetne csinálni. Minden pilóta csak annyira jó, amennyire az utolsó repülése jó volt.

Tüdös Péter zászlós

Lőkészségfejlesztés a tartalékosoknál

Molnár Dénes önkéntes műveleti tartalékos (ÖMT) százados
Fotó: a szerző felvételei

Az önkéntes tartalékos katonák modulrendszerű egyéni felkészítésük során a lőfegyverük használatát nem tudják készség szinten elsajátítani. Egyes feladatokba történő bevonásuk külön lökiképzést igényel. A Magyar Honvédség 2. vitéz Vattay Antal Területvédelmi Ezred 3. Oláh Sándor Területvédelmi Zászlóalj 2021 májusában tartotta az első tréningjellegű gépkarabély-felkészítést. A képzés az elmúlt másfél évben rengeteget fejlődött. 2023 elejére annyi ismeretanyag és módszertani tapasztalat gyűlt össze, hogy az ezred kiképző állománya tábori kihelyezési hét (TKH) során a „Train the Trainer” képzés keretében sajátítja el a korszerű taktikai fegyverkezelés ismeretanyagát.

Az önkéntes tartalékos katonák felkészítésére a rendszer sajátosságaiból fakadóan jóval kevesebb idő áll rendelkezésre, mint a hivatásos és szerződéses katonák esetében. A 10 modulból álló egyéni kiképzést számos önkéntes katona a munkája mellett, hétvégi összevonások alkalmával teljesíti úgy, hogy az egyes behívások között akár több hónap is eltelhet, így a megszerzett ismeretek elhalványodnak, nem alakul ki rutin.

A tartalékos katonákat egyre több olyan feladatba vonják be, ahol a képességeiknek közelíteniük kell az aktív állományú bajtársaikkal szemben támasztott elvárásokhoz. A Közös Akarat feladatban az önkéntesek műveleti területen, éles lőszerrel adták a szolgálatot,

a feladatvégrehajtás során számtalanszor kerültek kapcsolatba határsértőkkel. Az önkéntes tartalékos katonák lökészségének fejlesztése immár nemcsak egy kiképzési célkitűzés, hanem az adott feladat sikeres teljesítése és a katonák testi épségének, akár életének megővése szempontjából is elengedhetetlen.

A Magyar Honvédség 2. vitéz Vattay Antal Területvédelmi Ezred 3. Oláh Sándor Területvédelmi Zászlóalj (a továbbiakban: MH 2. TVE 3. TVZ) 2021 májusában a KFOR 25. váltásába készülő állománynak tartott először egynapos, tréningjellegű taktikai lőfegyverkezelés-felkészítést. A kiscsoportos kiképzési foglalkozás során az önkénteseknek a sportlövészet, azon belül a szituációs-

és taktikai lövészet területén jártas tartalékos katonák oktattak modern, hatékony gépkarabély- és pisztolyhasználatot, melynek eredménye a képzést követő éleslövészetben már egyértelműen megmutatkozott. Kísérleti képzés keretében valósult meg a zászlóaljnál a kéthetes épületharcászat kiképzés is, melyen az alapfelkészítésüket sikeresen végrehajtó, önkéntes katonai szolgálatot teljesítő katonák vettek részt. Az épületharcászat olyan jellegű fegyverkezelési képességet igényel, melyet az egyéni felkészítés során nem tudtak elsajátítani, így a felkészítés egynapos taktikai fegyverkezelési tréning levezetésével kezdődött, melyhez ezúttal jelentős bevetési alosztályos múlttal rendelkező helységgharcoktató, lökiképző rendőr kolléga segítségét kértük. A lökiképzés ezúttal, az egésznapos gyakorlati kiképzést követően rendszeres „szárazgyakorlással” egészült ki.

A tréningen elsajátított fogásokat különböző gyakorlatokkal igyekeztünk az izommemóriába égetni, hiszen a lövészet precíz mozdulatok összessége, melyek végrehajtása során a lövőnek számtalan körülményt figyelembe véve kell pillanatok alatt döntést hoznia a fegyverhasználatról, kiváltani a pontos lövést, ügyelve a saját, valamint a környezetében tartózkodók biztonságára. Ez az ösztönös, akár stresszhelyzetben is alkalmazható tudás és képesség nem érhető el csupán a lőtérén végrehajtott lögyakorlatokkal, sőt helyesen begyakorolt mozdulatok nélkül az előtt lőszer nem járul hozzá a katona képességeinek fejlesztéséhez, akár ronthat is rajta az esetleges hamis sikerélmény okán. Ahhoz, hogy stresszhelyzetben, támadás esetén is a helyes, begyakorolt folyamatokat hajtsuk végre, ki kell alakítanunk az izommemóriát. Ennek előhívásával el lehet kerülni, hogy a katonának olyan alap dolgokra kelljen koncentrálnia, mint például a fegyver elsütése, a célzás, a célpont vagy a környezete megfigyelése. Száraz gyakorlással, megfelelő képzésekkel különböző mozdulatsorok végrehajtására és a látott képek rögzítésére taníthatja a lövő a tudatalattiját. A gyakorlatok végrehajtása során nem a gyorsaság, hanem a precíz és pontos, akár alkotóelemekre bontott végrehajtás rögzítése a lényeg. Ahhoz,

hogy a mozdulat rutinná válhasson, több ezerszer, sőt – a szakirodalom alapján – akár tíz-húszezer alkalommal kell kötelezően végrehajtani a mozdulatsort, ekkor válik motorikus műveletté. A tartalékos katonákat 2022. év szeptemberétől az MH Iraki Kiképzés-biztosító Kontingens (MHKKBK) feladatába is bevonták, ahol az ilyen jellegű felkészültség elengedhetetlen.

A Moonstar 2022 gyakorlat záróakkordjaként levezetett bemutató alkalmával az MH 2. TVE 3. TVZ állománya teljesítményével kivívta a Magyar Honvédség parancsnokának elismerését is, aki kiemelte a tartalékosok lökészségének magas színvonalát. A bemutató során az önkéntes katonák gépjárműves és helikopteres deszantot követően szakaszkötelék lögyakorlatot hajtottak végre. A végrehajtó tartalékos állomány felkészítésére összesen 14 nap állt a zászlóalj kiképzőinek rendelkezésére. A három- és egynapos összevonásokon nagy hangsúlyt fektettünk a katonák lökészségének fejlesztésére. A taktikai fegyverkezelés tréning további elemmel bővült, a száraz begyakorlást vaktöltényes drillezés követte.

A tréning során frissen elsajátított ismereteket a száraz gyakorlatokkal igyekeztünk elmélyíteni a katonákban, de a sokszor megismételt feladatok során lankadt a figyelem, a kezdeti fegyelmezett végrehajtás sikeréből adódó hamis magabiztosság érezhető volt a végrehajtó állományon. Ezen sokat segített a folyamatos, ütemezett végrehajtás, mely során a gyakorlatokat elemeikre bontjuk, pl. egy pisztoly elővétele, tűzkésszé tétele, az irányzóvonal kialakítása, majd a helyes elsütés gyakorlása öt ütemben történik. Ilyen módon a teljes állomány folyamatosan, azonos mértékben terhelhető, a mozdulatok helyessége könnyen visszaellenőrizhető, javítható. A száraz begyakorlást követő vaktöltényes végrehajtás kiváló eszköze a hátrarúgás-kontroll, a helyes elsütőbillentyű-kezelés oktatása, mely igen hatásos eszköze a dörejiszony leküzdésének is. Azzal, hogy a fegyver rendeltetésszerűen működik a tartalékos katona kezében – visszarúg, hangos –, olyan pozitív stresszes állapotot érünk el, mely segít a löfegyverkezelés biztonságosságának kialakításában, és melyet a feladatokba tudatosan beépített, a lövőhibákat kikényszerítő körülmények tovább erősítenek.

A gyakorlatra történő felkészülés mind a négy összevonásán éleslövészetre került sor. Az első alkalommal a találati pontosságra helyeztük a hangsúlyt. Ennek eléréséhez az 1. számú békeművelti lögyakorlatot használtuk kiindulási alapként, annyi módosítással, hogy az anatómiai lölapokra jól látható pontokat helyeztünk fel, melyeken az irányzóvonal kialakítása gyakorolható, majd az ötlövéses, statikus löf feladatot követően elemezzük a szórásképet. Az anatómiai lölap előnye, hogy elkerüljük a versengést vagy épp a kudarcélményt, mely akár a 4. számú körkörös mellalakra leadott lövések esetén az esetleges alacsony köregységekből adódhat. A lövőhibák javítását követően ugyancsak anatómiai lölapra lövettük a dinamikus löf feladatokat, melyek során a tűzkésszé tétel, a technikai és taktikai tárcserék,

a különböző szögekben végrehajtott célképpáthelyezés elsajátításán volt a hangsúly.

Az egyéni lökiképzés az 1. és 2. számú, valamint 3. számú ellenőrző lögyakorlatokkal folytatódott, ahol a célok az egységes lövészeti szakutasításban foglaltaknak megfelelő távolságokra voltak kihelyezve. A célok mozgását folyamatosan kontrolláltuk, így hatékonyan tudtuk elsajátíttatni a tűz és mozgás gyakorlatát. A harmadik éleslövészet alkalmával rajkötelék szinten hajtottak végre lögyakorlatokat a katonák. A Moonstar 2022 gyakorlaton végrehajtott bemutató éleslövészet bizonyította a tréningrendszerű taktikai löfegyverkezelés hatékonyságát, ezért az addigra összegyűlt tapasztalatokat, módszereket egy kézikönyvben foglaltuk össze, mely a klasszikus tankönyvi részen túl tartalmazza a száraz gyakorlatokat, valamint a vaktöltényes begyakorlásokat gépkarabély, pisztoly és ezek váltott használatok is. Készült továbbá egy szituációs lögyakorlatokat tartalmazó szakmai terv, mely szabványos löpályán, megadott távolságokra kihelyezett, adott mennyiségű cél felhasználásával, egymásra épülő löf feladatok végrehajtásával járul hozzá a lökészség hatékony fejlesztéséhez.

A magas lövésszáma, nagy intenzitású, tréningrendszerű felkészítésen szerzett tapasztalatokat is beépítettük annak a bevezetőben jelzett Train the Trainer felkészítés képzési programjába, mely során az MH 2. TVE kiképző állományát ismertettük meg a modern taktikai fegyverkezelés, kiképzés módszertanával. A kiképzés hatékonyságát az empirikus tapasztalatfeldolgozáson túl objektív módon is mérhetővé tesszük. A felkészítés első napján, a tréningfeladatok végrehajtását megelőzően felmérő lövészetet hajtatunk végre az állománnyal, melyet az utolsó lövészeti napon megismétlünk. Így a kiképzés eredményessége a találati pontosság, valamint a végrehajtás időtartama alapján számszerűsíthetővé válik. A képzők képzésén részt vevők ezt követően, döntőnközi jelenlétében, az egységes alapkiképzési programba vont állománynak tartott kiképzési foglalkozáson bizonyíthatják felkészültségüket. Így a munkájukkal a továbbiakban hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a tréningrendszerű taktikai fegyverkezelés-felkészítés minél szélesebb körben bevezetésre kerülhessen a Magyar Honvédség területvédelmi alakulatainál. A tréningrendszerű lökiképzés természetesen nem új találmány a Magyar Honvédség berkein belül, de a tartalékos katonák kiképzésében mérőldkönek számít, és elengedhetetlen szerepe van.

A Zrínyi Kiadó
gondozásában

MEGJELENT!
2023

A kötet olvasmányosan mutatja be az 1961 és 2010 közötti űrrepülések alatt és után végzett élettudományi kísérletek eredményeit.

A kötetek **25% kedvezménnyel** megvásárolhatók a kiadó **webáruházában** (shop.hmzrinyi.hu), valamint a **Könyv- és térképboltban**

1024 Budapest, Fillér u. 14.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig
9.00–16.30

ZRÍNYI KIADÓ

Altisztek az önkéntes katonai szolgálatot teljesítők kiképzésén

Türóczi Attila zászlós
Fotó: honvedelem.hu

A 2021 szeptemberében elindult önkéntes katonai szolgálat (ÖKSZ) azokat a fiatalokat szólítja meg elsősorban, akik tanulmányaikat halasztani kényszerültek, és a halasztás ideje alatt kipróbálják magukat a katonai életben és megismerik annak minden velejáróját.

A Magyar Honvédség szervezeti rendszerében eddig is jelen voltak különböző önkéntes alapon vállalt tartalékos és önkéntes szolgálati formák. A 2020-ban nagy sikerrel beindított speciális önkéntes területvédelmi tartalékos (SÖTT) szolgálat adta az alapötletét annak az új szolgálati rendszernek, amelynek már nem a koronavírus-járvány alatti foglalkoztatás volt az elsődleges célja, hanem egy olyan pályaaorientáció és hazafias nevelés, ami egyfajta felkészülést ad azoknak a fiataloknak, akik a későbbiekben a katonai pályát választhatják hivatásuknak.

Az önkéntes katonai szolgálat kettő plusz négy hónap időtartama alatt a résztvevők katonai, szakmai ismereteket szereznek, speciális tudást sajátítanak el. A felkészítési folyamatban oroszlánrészt vállal a Magyar Honvédség altiszti állománya, hiszen ők azok a megfelelő tapasztalattal rendelkező katonák, akik át tudják adni a tudásukat, hozzásegítve az önkénteseket ahhoz, hogy később hivatásukként tudjanak tekinteni a katonai pályára.

A feladat azonban nem könnyű. A jelenkor kihívásainak való megfelelés – legyen az a migrációs hullám okozta válsághelyzet vagy a Covid-19 vírus okozta járvány kezelése –, valamint a mindennapok feladatainak végrehajtása mellett egy olyan tudáscsomagot kell átadni a fiataloknak, amelynek segítségével a későbbiekben, kellő motiváció

és tudás birtokában el tudnak indulni az önkéntesből hivatásos vagy szerződéses katonává válás útján. Az önkéntes katonai szolgálat első körben bevonult állománya lassan befejezi a vállalt időszakot. A ritkán tapasztalt motivációval rendelkező és kiváló képességekkel felvértezett fiatalokat az alap- és szakmai képzések végeztével már különböző szakfeladatokba is bevonták.

Az sem mellékes, hogy a szolgálatot vállalók mintegy 20 százaléka már most eldöntötte, hogy a katonai pályán fog maradni szerződéses vagy hivatásos állományban. Ez a siker javarészt azoknak az altiszteknek köszönhető, akik maguk is felkészültek és biztos alapokkal, szakmai képességekkel rendelkeznek. A különböző foglalkozások levezetése után jól látszott, hogy akik erre a szolgálati formára jelentkeztek, szinte kivétel nélkül elkötelezettek és magas szinten motiváltak. Ez a fajta hozzáállás nagymértékben segítette a kiképző altisztek motiváltságát, hozzáállását is. Sokkal könnyebb az anyagot úgy átadni, hogy a befogadó fél arra teljes mértékben nyitott. Nyilván sokkal nehezebb dolga van egy kiképzőnek, ha a másik fél csak az elégséges szint elérésére törekszik. Ahogy a mondás tartja, a jó pap is holtig tanul, és ez igaz a jó altisztre is. Az újonnan bevezetett rendszer így nemcsak a bevonultaknak hasznos, hanem kiképzőiknek is,

akik új tapasztalatokat szerezhetnek, bővíthet a látókörük. Ezen generáció tagjainak ugyanis egészen más a szemlélete, mint a korábbiaknak, más irányokból kell megfogni, megtartani őket, másként kell bemutatni számukra a katonai hivatás sokszínűségét, nehézségeit és szépségeit egyaránt.

A teljes körű és mindenre kiterjedő alap- és szakmai kiképzések folyamánként 2022 március végére teljes értékű, kiképzett katonává válik az önkéntes szolgálatot vállalók azon része, amely kitartó és elkötelezett volt. Szerencsére elmondható, hogy a többség ebbe a halmazba tartozik. Ami személy szerint feltűnt még az önkéntesek között járva-kelve, az a közöttük kialakult hihetetlen összetartás, kohézió volt. Jóban-rosszban segítik és maximálisan támogatják a másikat.

Az önkéntes katonai szolgálatot vállaló állomány tagjai a megfelelő felkészítésnek köszönhetően már különböző szakfeladatokban is bizonyították képességeiket, persze a megfelelő szakmai felügyelet mellett; említhetjük itt az egészségügyi intézményeknek nyújtott segítséget vagy akár a határvédelmi feladatokban való részvételt. Remélhetőleg a jövőben is folytatódik az újfajta szolgálati módot jellemző, mind a két fél – kiképző és kiképzett – tekintetében pozitív tendencia.

Egy régi fotó a dereglyéről

Új haditechnikai eszköz a hadihajósoknál

Túróczi Attila zászlós
Fotó: a szerző felvételei

Az elmúlt év szerencsés módon újabb technikai fejlesztést hozott az MH 1. Tűzszerész és Folyamőr Ezred Hadihajós Alosztálya részére. Mintegy karácsonyi ajándékként decemberben megérkezett az MH Hadikikötőbe egy hamvaiból feltámasztott búvárdereglye.

Az elmúlt évek kihívásai, feladatai és egy sajnálatosan több emberéletet követelő vízi katasztrófa rávilágított arra a tényre, hogy a hadihajós és a búváralegység nem nélkülözhet egy olyan úszótechnikai eszközt, amely a hozzá kapcsolódó búvár-, illetve a különböző mentő- és mentesítő tevékenységekhez elengedhetetlen.

A bevezetőben már említett „hamvaiból feltámasztott” kifejezéssel arra utaltam, hogy a dereglye hajóteste már jó ideje várt sorsára a Hadikikötő telephelyén, hogy újra hadrafogható állapotba kerüljön. A dicső múltban, még a Honvéd Folyami Flottilla fennállása alatt ez a hajófajta szintén búvármunkák támogatására lett rendszeresítve, azonban az idő vasfoga, valamint a haderőátalakítás elbánt vele; egészen a kétezres évek elejéig a Tisza szolnoki térségében várta, hogy talán egyszer újra szelheti majd a habokat és segítséget nyújthat a Magyar Honvédség speciális műszaki alegységeinek.

A hajótest szerencsére nem sínylette meg nagymértékben ezt a várakozási időszakot. A szakemberek előzetes felméréseik során megállapították: az alumíniumötvözetből készült héjázat alkalmas arra, hogy megfelelő felújítási

folyamat után újra hadrendbe tudjon állni. A korábban a PMP-pontonelemekről és egyéb úszó platformokról végrehajtott merülések sok esetben megnehezítették a búvárok munkáját. A folyó erős sodrása által okozott torlónyomás nagymértékben akadályozza ugyanis az úszóművek pontos rögzítését és a biztonságos, eredményes vízfelszín alatti feladatok végrehajtását. A korábban alkalmazott technikai eszközök csak igen kis mértékben voltak alkalmasak ilyen igénybevételre. A folyókban talált robbanóeszközök felderítése és későbbi kiemelése, hatástalanítása szempontjából elengedhetetlen, hogy az előzetesen felderített helyen a lehető legpontosabban és a legnagyobb biztonsággal, a felesleges kockázatokat kerülve tudjanak alámerülni a búvárok. Ezeket a kockázatokat hivatott kiküszöbölni az új búvárdereglye rendszerbe állítása. A rajta található felszerelések és eszközök lehetővé teszik, hogy mind nappal, mind pedig éjszaka egyaránt biztonsággal legyen alkalmazható a technika.

De lássuk részletesen, melyek ezek a fejlesztések. A hajótest össztömege az építésre felhasznált anyagok miatt kedvező feltételeket biztosít a hajó vontatott vagy

A dereglye felszerelése és eszközei lehetővé teszik, hogy nappal és éjszaka egyaránt biztonsággal alkalmazható

mellévelt kötelékben történő helyváltoztatásához. Ez azért is fontos, mivel saját gépi hajtóberendezése nincs a dereglyének, de egy tűzszerész járőrhajó (AN-2 naszád), vagy bizonyos esetekben két rocsótest CSM-40 csónakmotorral felszerelve nagyobb erőfeszítés nélkül tudja a felhasználási helyre juttatni az úszóegységet. A hajótest hátsó fedélzetén helyet kapott egy újrakonstruált bakdaru, 1 tonna teherbírású elektromos csörlővel szerelve. Az eredeti változaton is kialakítottak hasonló eszközt a vízből kiemelő terhek mozgatásához, de annak képességei jócskán elmaradtak a modernizált változat kínálta lehetőségektől.

A daru a fedélzet hátsó harmadában, a hajótest hosszanti vonalában kézi erővel mozgatható, illetve az emelőszerkezet jobb és bal irányban is képes a felemelt tárgyakat továbbítani. Ezt úgy alakították ki, hogy a búvármerülő-nyílás és a fedélzet hasznos rakterei is elérhetőek legyenek. A merülőnyílás mellett lett felszerelve a búvárlétrára rögzítőeleme is. Ennek segítségével a több tagból álló acélletra könnyen a vízbe meríthető egészen a mederfenéig, és persze a kiemelésre is gondolva egy csörlő segíti a nehéz eszközök felszínre hozatalát. Ez a szerkezet nagyban hozzájárul a nehéz felszerelést viselő búvár könnyebb vízbe jutásához.

A merülések végrehajtásához ma már elengedhetetlen az áramforrás megléte. Ennek érdekében a hajó különböző pontjain áramcsatlakozási pontokat telepítettek, és egy benzin- vagy dízelmotoros áramfejlesztő biztosítja a szükséges tápellátást a búvárfelszerelések és -eszközök működtetéséhez.

A folyókban vagy tavakon történő munkavégzés alkalmával előírás a különböző jelzőfények használata, különösen éjjel vagy rossz látási viszonyok között. Erre irányuló fejlesztések is történtek. Egy navigációs és hajózási fényekkel felszerelt árbóc segíti az idegen hajók tájékozódását, illetve adott esetben információt biztosít arról, ha veszélyes tevékenység folyik, és nem ildomos megközelíteni az úszóegységet.

A felújított eszköz az MH Hadikikötőben

A sötétben történő munkákhoz több ponton elhelyezhető világítóberendezés áll rendelkezésre. A nagy teljesítményű LED reflektorok szinte nappali fényt tudnak biztosítani az éjszakai tevékenységhez. A dereglye forgáspontjához közel, a fedélzetén helyet kapott még egy üvegszál megerősítésű kompozit anyagból készült felépítmény, amelyben a búvárok felszerelése tárolható, illetve hideg időben öltözőként és melegedőként is képes funkcionálni. Ez a felépítmény egy moduláris rendszer része. Bármikor leemelhető és visszarakható a hajótestre, adott esetben egy Rába H-sorozatú tehergépjárműre is nehézségek nélkül felrakható, és az képes elszállítani. Ennek akkor van jelentősége, ha a hajót szárazföldön, közúton kell fuvarozni és így a saját vontatón (súlyakocsin) kevesebb teher összpontosul.

Végül, de nem utolsósorban meg kell említenünk a hajózás közbeni veszteglést elősegítő elemeket. Az orrfedélzetén elhelyezett közel 200 kg tömegű horgony a hozzá csatlakoztatott kötéllel és a duál működtetésű horgonycsörlő a hajó rögzítését szolgálja folyóvízen, amit kézi erővel és elektromosan is lehet működtetni. Egy ilyen tömeggel bíró horgony igen nagy szilárdsággal tudja biztosítani és megfelelő helyen tartani a hajót. A hajó rögzítési lehetőségét kiegészítendő 4 úgynevezett szélhorgonyt és az azokhoz tartozó, kézi erővel működtethető csörlőket is beépítettek a fedélzet arra alkalmas pontjain. Ezek a veszteglési helyen segítik a hajótest további manővereit, mozgatását és rögzítését annak érdekében, hogy a búvárok a kijelölt merülési koordináta közvetlen közelében hajthassák végre a feladatukat.

Összességében elmondható: a lehetőségekhez képest egy jól felszerelt és az elvárásoknak minden tekintetben megfelelő úszótechnikai eszközt sikerült felújítani és új elemekkel felszerelni. Segítségével a jövőben akadálymentesen, és ami a legfontosabb, biztonságosan lehet kiemelni robbanóeszközöket, illetve egyéb műszaki búvár- és hadihajós szaktevékenységet végrehajtani.

Lövéseszt lovasíjászvértre

Nagy Ákos zászlós
Fotó: Kelemen Zsolt

Néhány éve hasonló gondolkodású emberek egy maroknyi csapata megpróbált utánajárni néhány – a katona számára érdekes – eszköz működésének, hatásfokának és alkalmazásának. Ebbe a csapatba csöppentem bele jómagam, egyedüli katonaként. Írásomban egy érdekes tárgyat, nevezetesen a lovasíjász-vertezetek egyik változatát szeretném részletesebben bemutatni.

Azért választottam a vértetet, mivel talán ez a leglátványosabb darabja a harcos felszerelésének. Írásommal arra az elszomorító tényre is szeretném ráirányítani a figyelmet, hogy egyetlen 6–8. századi, kárpát-medencei lovasharcos-vért sem jelenik meg a számunkra idegen korabeli harci eszközöket bemutató (nyomtatott vagy elektronikus) kiadványokban, minimum említés szintjén, legalábbis előttem nem ismert ilyen. Érvényes ez a megállapításom az egész lovasíjász harci technikára, melyből ezt az egy tárgyat szemléltetés céljából ragadtam ki.

Elméleti szakemberek íróasztaluk mellett csak találgatva, feltételezve, de nem kipróbálva alkották meg a témában máig nehezen felszámolható sztereotípiákat. Emiatt a lovasíjász harci technikát magyarázó, korábban uralkodó elmélet nélkülözte a gyakorlati tapasztalatot. Magyarországon a gyakorlati vagy kísérleti régészet gyerekcipőben járt, mondhatni nem létezett. Viszont az általunk feszegetett kérdésekre (Hogyan nézett ki? Hogyan működhetett? Hogyan alkalmazták?) az elmélet és a gyakorlat csakis közösen adhatta meg a választ.

Amiből kiindulhattunk, az a tény, ami vitán felül áll: a lovasíjász fegyvernem tizenhat-tizenhét évszázadon keresztül az egyik legütőképesebb fegyvernem volt. Harcosai a legmagasabb harcértéket képviselték. A katonai szakiro-

dalomban viszont nyomukat sem találni. Ha mégis, akkor a megszokott frázisokkal találkozhatunk, amiket mindenki ismer. Ha viszont komolyan vizsgáljuk a kérdést, természetesen kétség sem férhet ahhoz a tényhez, miszerint a lovasíjász-seregek jól megtervezett és pontosan kivitelezett katonai akciókat hajtottak végre. Nehezen elképzelhető egy több ezer kilométeres, több hónapon át tartó sikeres hadjárat kivitelezése gyűlevész rablókkal, rosszul felszerelt, fegyelmetlen hordákkal. Márpedig számos sikeres hadjáratot és óriási kiterjedésű birodalmat ismerünk, melynek alapja és biztosítéka a lovasíjász-harcosokból álló hadsereg volt. Miért lehetett ilyen sikeres? Hogyan működött? Ehhez elemekre kellett bontani a témát, majd újra megismerve felépíteni.

A kétezres évek elején a lovasíjászat mint sport elindult útjára a világon. Lovasíjász-központok alakultak meg Kínától Amerikáig. Híret viszik harci kultúránknak, melyre, úgy gondolom, méltán lehetünk büszkéek! Ahhoz, hogy eddig eljusson, a gyakorlati régészeti munka adta az alapot. Vele párhuzamosan pedig folytatódott a kutatómunka, és további célokat tűztünk ki magunk elé. Ez nem volt kisebb, minthogy a hadsereg legkisebb egységét jelenítsük meg egy változatban. Mégpedig képzett lovakon, képzett lovasokkal, teljes harci felszereléssel, fegyverzettel. A terv egy tíz főből és tíz lóból álló egység volt. Az eredmény tíz évvel a terv megszületése után: hét felszerelt, jól kiképzett

lovas és tíz, szintén jól felkészített, felszerelt ló. Velük képesek vagyunk szemléltetni, hogyan is nézhetett ki eme rettegett hadsereg legkisebb köteléke.

Az impozáns látványt nyújtó lovas tized 2010-ben mutatkozott be a nagy nyilvánosság előtt. Emberek sokasága tekintette meg napokon keresztül, a (külföldi) média segítségével pedig eljuthatott emberek millióihoz a világon. A visszajelzések egyértelműen pozitívak voltak. A hivatalos hadtudományi szakma viszont nem mutatott érdeklődést. Ez sarkallt figyelemfelkeltő cikkem megírására. A következőkben tehát jellemzem magát a vértet, és ejtek néhány szót a harci felszerelés egyéb részéről is.

A vért egy lamellás szerkezetű, kompozit, azaz bőr és fém összetevőkből álló egység. Alöltözet („pufferréteg”) nem szükséges. A test felé eső részen a bőr található, mely rossz hővezető, így sem a meleget, sem a hideget nem közvetíti. Viselése így jóval komfortosabb a tisztán fémről készült vertekhez képest. A fémrészhez a Budakalászon és Kunszentmártonban talált lamellatípus adja az alapot. A teljes vért a viselője magasságától függően kb. 1600 darab 7 × 3 cm befoglaló méretű, hat furattal ellátott, szimmetrikus lamellatípusból áll, amely formavilágában és szerkezetében a korabeliekkel nagyjából egyező felület és védelem létrehozását tette lehetővé. Részai: mell-, hát-, váll- (12,8 kg), alkar- (1,4 kg), láb-, ágyék-, far- (8,2 kg) vétrészek, sisak (3,8 kg), löfej- és szűgyvérték (16 kg), illetve a páncélzat és a fegyverzet súlyát kiválóan elosztó fegyveröv.

A teljes harci felszerelés fegyverekkel (teljes vért, egy kard, egy íj, egy vívólándzsa, íj- és nyíltegezek, nyilak, egy balta, egy tör) körülbelül 35 kilogramm harcsonként. A vértet alkotó bőrszalagok, melyekre a lamellákat felfűzték, 3 milliméter vastag marhabőrből lettek hasítva. A lamella anyaga 1 milliméter vastag saválló acél. Az anyagmegválasztásról annyit, hogy az eredeti technológiával történő készítésre ma már nincs mester és berendezett műhely itt, Magyarországon, legalábbis eddig nem találtunk. A fűzés technikája számos lehetőség közül kiválasztható ugyanúgy, mint a lapolási megoldások. Fűzéshez körszövőtt zsinórt alkalmaztunk, átmérője – igazodva a lamella furataihoz – 1,5 milliméter. Az anyaga tekintetében is kompromisszumos megoldást kellett választanunk, selyem helyett műszál, de mint fent említettem, a korabeliek csak mintaként szolgáltak (máig nem ismert a konkrét fűzőanyag).

A vértet, mint a felszerelés többi elemét is, gyakorlati „nyúzópróbának” vetettük alá, hiszen csak akkor tekinthető megfelelőnek, ha funkcióját teljes egészében betölti. Az eredmény minden várakozást felülmúlt. A lövéseszték során igen gyorsan túljutottunk a korabeli fegyvereken. A felületeken jelentős sérülést nem tudtunk produkálni. Lövéseket adtunk le számtalan íjtípussal a céltárgytól 4–30 méterig terjedő lőtávolságon. Az íjak között szerepelt modern anyagból készített, különböző erősségű összetett visszacsapó íj ugyanúgy, mint mai modern építési technikájú, csigás rendszerű és egyéb középlövő íj is. Nyílvesszők közül szintén felhasználtunk korabeli és modern változatokat is

számtalan nyílhegy-kialakítással. Segítségül hívtunk egy nálunk jóval nagyobb tudású kollégát is. Igazságügyi fegyverszakértőként és fegyverkonstruktorként tartja számon a szakma. Azt kértük tőle, hogy végezze el az ellenőrzést egy általunk készített fizikai számítás, melyben kerestük, hogy hol lehet a fizikai határa a felületnek, vagyis mekkora az az erő, amely a felületen történő áthatoláshoz szükséges. Segítségével nagyot léptünk előre, és sok hasznos tanáccsal látott el bennünket.

Hagytuk a hidegfegyvereket (hiszen a számítások alátámasztották a teszteredményt), és áttértünk a tűzfegyverekre. Kezdsnek 0.22-es kaliberű fegyvereket használtunk, majd a 9 milliméteres pisztoly következett (FÉG P-9R, H&K USP, S&W 357 Magnum). A lőtávolság 8 méter volt. A felületen a különböző típusú (kereskedelmi forgalomban hazánkban kapható) lövedékekkel szintén nem sikerült áthatolást produkálni. A lövedékek felgombásodtak, megültek vagy kiestek a felületben képződött bemélyedésből. Ugyanazon pontra bevitt több találat esetén sem jutott át a lövedék a vértben.

Nekünk ez újabb kihívást és feladatot határozott meg, amit szeretnénk a jövőben kivitelezni. Jelenleg az eddigi tűzfegyverekkel végrehajtott tesztek jelentik a határt, ameddig saját erőnkől eljuthattunk, ugyanis lehetőségeink ennyit tettek lehetővé. Tapasztalataink jó részét papírra vetettük, kiadtuk, hogy bárki számára elérhető legyen. De itt nem szeretnénk megállni, hiszen bőven akad még munka. Terveink közt szerepel többek között eredeti méretű, kovácsolt acéllamellákból álló felület megépítése többféle fűzestechnikával, majd ezen felületek lövésesztjei, viselési próbái.

Számunkra minden kétséget kizáróan bizonyosodott, hogy ez a harci technika és a hozzá kapcsolódó eszközök mérőföldekkel megelőzték a korabeli ellenfél harci technikáját, technikai megoldásait. Nem pusztán véletlenek egybeesése és a szerencse eredménye az a temérdek sikeres hadjárat, mellyel méltán büszkélkedhetünk. Bízunk benne, hogy hamarosan ezek a remek eszközök elnyerik méltó és őket megillető helyüket mind a szakirodalomban, mind a köztudatban.

Vízi kiképzésen

Az ember legjobb barátja

Józan Tímea hadnagy
Fotó: Gyenes Alexandra törzsőrmester

Sokféle hobbi létezik: van, aki olvas, mások hegyet másznak, és vannak olyanok is, akik házi kis kedvenceikkel töltik szabadidejüket. Gyenes Alexandra törzsőrmester a Magyar Honvédség 6. Sipos Gyula Területvédelmi Ezred 69. Horváth József Területvédelmi Zászlóalj állományában teljesít szolgálatot Szekszárdon, adatkezelő altiszt beosztásában. A törzsőrmester különleges hobbit űz, nem is akármikkel, hanem Luna nevű nőtény husky keverék kuttyájával, valamint Majával, aki egy nőtény németjuhász keverék. De hogy hogyan és miként, arról ő számolt be.

– Két évvel az előző kutya elvesztése után Luna volt az első, akit hazahoztam. Az interneten futottam bele egy hirdetésbe, ahol 8 kiskutyának kerestek sürgősen gazdát. Amikor elmentem személyesen is megnézni őket, azonnal megfogott Luna jelleme, így nem is volt kérdés, hogy ő lesz az új családtag. Pár hónappal később találtam rá Majára. Az árokban feküdt tele sebekkel, csontsoványan. Szörnyű állapotban volt, ezért azonnal hazavittem. Habár nem akartam második kuttyát, de a felépülése alatt annyira tökéletesen beilleszkedett az életünkbe, hogy végül nem kerestem neki új otthont.

Gyenes törzsőrmester elmondta, hogy már kisgyerekként is rajongásig szerette az állatokat, és persze mindig voltak a családban házikedvencek, így tulajdonképpen velük nőtt fel. Már akkor is csodálta a kuttyákat, hiszen hűségük és odaadó természetük mellett végtelen lelkesedéssel képesek összetett feladatokat is ellátni. Elég akár csak a tűzszerész, kutató-mentő és segítő kuttyákat megemlíteni, de számos más területen is jeleskednek.

– Őszintén lenyűgözött ez a sokoldalúságuk, ezért évről évre egyre több információt igyekeztem gyűjteni

róluk, gyakorlatilag mindent tudni szerettem volna a kuttyákról. Ezenfelül, ha visszagondolok a korábbi éveimre, nagyon sok boldog és meghitt emlékem köthető az állataimhoz, így nem csoda, hogy végül ez is meghatározó szenvedély lett az életemben – árulta el az altiszt.

A kutya fajtajellegükből és személyiségükből adódóan is rendkívül aktívak, napi szinten igénylik a közös munkát és az osztatlan figyelmet. Ennek okán kezdett el a törzsőrmester asszony olyan lehetőségek után kutatni, ahol ezt a sok pluszenergiát hasznosan tudnák együtt ledolgozni. Szerencsére nem kellett sokáig keresni. Hazánkban a kutya sportágak talán még kevésbé közismertek, de szerencsére sok információ elérhető az interneten róluk, így fedezte fel Gyenes törzsőrmester is ezeknek a versenyeknek a világát.

– Többféle kutya húzósportot is űzünk hobbiszinten, mint például canicross (kutya terepakadályfutás), bikejoring (kutya terepkerékpározás), illetve mushing (kutyaszánhajtás), viszont eddig még csak canicross kategóriában versenyeztünk. Ezt leginkább a „Spartan Race” megmérettetéseihez tudnám hasonlítani, azzal a különb-

séggel, hogy itt ember és kutya közösen vág neki a pályának, összehangolt csapatmunkával teljesítve a feladatokat – sorolja fel a versenytípusokat az altiszt.

„A hogyan képezte ki a kuttyusokat?” kérdésre így válaszolt Alexandra:

– Többféle módszerrel tréningezem a kutyaaim, de részletekbe nem bocsátkoznék, mert rendkívül hosszas lenne. Összességében ez kicsit oda-vissza ható dolog, hiszen én is folyamatosan tanulok tőlük minden gyakorlás alkalmával. A tréningek során szerintem a kutya motivációja, a pozitív visszacsatolás és a türelem a kulcs. Az a tapasztalatom, hogy jutalomfalattal és játékos gyakorlással szinte bármit el lehet velük érni. Mielőtt eldöntöttem, hogy a húzósportokon felül milyen irányban kezdjük el a tréningeket, először a kutya jellemét figyeltem meg. Hamar kiderült, hogy mindketten teljesen más jellegű feladatokban mozognak komfortosan. Lunának mindig szüksége van valamilyen új kihívásra. Elsősorban a keresőmunkát imádja, mostanra már egész profin megtalál pár grammnyi mintát egy zárt fiolában, nehezebb rejtéseknél is. Maja pedig nagyon jól viseli a monotonitást, ő a K9 obedience tréningek során remekel, amit a rendőrkutyák képzéseire alapozva gyakorlunk. Ezenfelül a lehető legtöbb kalandban együtt veszünk részt. Megmászunk már közösen 2000-3000 m magas hegycsúcsokat, átevezünk tavakon, vagy éppen barlangokat fedeztünk fel, ők mindenre kaphatóak.

Ehhez a sikeres tréninghez azonban hosszú út vezetett, amelyet a Kutya Guru Team csapatának köszönhet a törzsőrmester, akiknél a Magyar Civil K9 Egyesület által szervezett kutya tréner-tanfolyamot elvégezhetette 2019-ben Budapesten. Rengeteg új információval, elméleti és gyakorlati tudással gazdagodott a velük töltött pár hónap alatt. Az egyik vezető tréner Kovács László honvéd szakaszvezető volt, aki korábban a rendőrségnél,

illetve a TEK állományában dolgozott kutya vezető tűzszerészként évekig, majd a Magyar Honvédség 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred (MH 1. HTHE) Robbanóanyag-kereső Kutya Művelői Század kutya vezetőjeként teljesített szolgálatot közel 10 évig. Gyenes Alexandra törzsőrmester a mai napig hálás, hogy tőlük leshette el a kutya tréningezés csínját-bínját.

– Megtisztelő, hogy tőlük tanulhattam. Ezúton is köszönöm nekik, hogy motiváltak és elindítottak ezen az úton – mondta.

Az altiszt legelőször a Run Dog Winter elnevezésű terepfutó versenyen vett részt kutyaival 2020 februárjában.

– Meghatározó élményként emlékszem arra a napra, hiszen korábban még sosem voltunk hasonló helyzetben, nem tudtam mire számíthatok. Csodálva figyeltem, ahogy a kutyaaim teljesen átszellemültek. A rajtnál állva már csak egymásra és a pályára összpontosítottunk, ők pedig belefeszültek a hámba, és tökéletesen hajtottak végre mindent, amit korábban gyakoroltunk. Látványosan élvezték ezt a versenyhelyzetet, engem pedig nagyon büszkévé tettek.

A versenyeken sokrétű kihívásnak kell megfelelni. Erről így beszélt Alexandra:

– Általánosságban elmondható, hogy többnyire épített és természetes akadályokból álló, különböző nehézségű és szintemelkedésű pályákat kell időre teljesíteni. A feladatok mindig változatosak: árkokkal, meredek emelkedőkkel, „kúszós-mászós” és egyéb akadályokkal, illetve ügyességi és erőnléti feladatokkal tűzdelt pályák várják a versenyzőket. A nyári időszakokban ezeket még gyakran nehezítik vizes akadályokkal, úszással és jó sok sárral is. Személy szerint nekem a vizes és sáros feladatok a kedvenceim, de azt hiszem Luna és Maja is hasonlóan nyilatkozna erről. A legnagyobb nehézséget pedig, talán meglepő, de a meredek lejtők okozzák, hiszen a versenyek során a kutya végig teljes erőből húznak. Egy ilyen felfokozott helyzetben nem egyszerű velük megértetni, hogy ebben az esetben egyáltalán nem feszülhet közöttünk a póráz. Ráadásul gyakran kell más versenyzőket szabályosan, balról kikerülni. Ilyenkor kifejezetten hasznos a „Gyorsít! Lassít! Jobbra! Balra! Állj!” vezényszavakkal irányítani a kuttyákat, hogy mindenki balesetmentesen érhesse célba.

Végezetül a jövőbeli tervekről, versenyekről kérdeztem az altisztet.

– Elsősorban a saját állóképességemen szeretnék javítani, hogy a jövőben még több sikerélménnyel térjünk haza egy-egy megmérettetés után. A Hard Dog Race és a Run Dog által szervezett terepfutó versenyeken idén is biztosan részt veszünk majd, továbbá nem titkolt cél, hogy egy-két éven belül bikejoring (kutya terepkerékpározás) kategóriában is kipróbálhassuk magunkat. A versenyeken felül pedig idén több vadvízi evezésre és egy újabb hegycsúcs meghódításra is készülök velük.

Gyenes Alexandra törzsőrmester családjának a leghálásabb, hiszen a hivatását és különleges hobbiját illetően kezdetektől fogva támogatták mindenben, ahogy fogalmazott: „Nélkülük nem sikerült volna!”

Gyenes Alexandra törzsőrmester

A sportszervező zászlós

A „PORTYÁK” UTÁN NYAKÁBA VENNÉ A MOUNT EVERESTET IS

Cyimóthy Levente ha.
Fotó: Dömsödi Richárd ha., Cszmadia Zsolt magányújteménye

Teljesítménytúrázni, új, friss kihívásokat keresni a sportban számtalan ember vágya. Ezért napjainkban egyre többet áldoznak anyagilag, ráfordított idővel azok, akik az egészséges életmódban találták meg a kiegyensúlyozott élet titkát. Közéjük tartozik a székesfehérvári születésű Cszmadia Zsolt zászlós is.

Zsolt, ha teheti, a honvédségben minden lehetőséget kihasznál arra, hogy magát fejlessze, képezze, erősítse az ilyen jellegű „bevetésekre”. Erre katonaberkekből szerencsére számtalan alkalom nyílik, ha csak a napi szintű kötelező sportot, edzési lehetőségeket, avagy a honvéd szabadidősport-programokat vesszük alapul. Például a Bocskai Portya elnevezésű teljesítménytúrát, amelyen a zászlós már „veterán résztvevőnek” számít. Nem kispályás a témában: laktanyájában ő kovácsolja ugyanis össze azt a kemény magot, akikkel együtt utaznak a portya 40, illetve 70 kilométeres, szakaszszintű, debreceni túrabajnokságaira. Ezeken egyébként rendre részt vesz felesége is, segít a szervezésben; könyvelői állása mellett a sportesemény számára is jó alkalom az aktív mozgásra.

Az MH Nagysándor József 51. Híradó- és Vezetésbiztosító Dandárnál szolgáló zászlós sportélete és honvédséghez való viszonya igen korán kezdődött. Merthogy édesapja is hivatásos katona volt, adott helyzetbe csöppent tehát bele... A felmenők nyomán honvédségi pályát képzelt el magának: először Tápíószecsőre ment volna fegyverzet-

technikusnak, ám ez nem jött össze. Sorkatonai szolgálatát követően, 2000 szeptemberétől újra felöltötte magára a honvédruhát, ráadásul ugyanazon fehérvári szállítószázadnál, ahol korábban szolgált. Az ott töltött időszakban sok mindent kipróbált: gépkocsivezető volt, buszozott, teherautózott, anyagellátást végzett, szakasztisztai beosztásban is megfordult, közben munkavédelmi technikus végzettséget szerzett. 2016-tól az alakulat hadművelleti főnökségén folytatta szolgálatát laktanyaügyeletes-helyettesi beosztásban. Az elmúlt huszonhárom évben külföldi missziók is tarkították Zsolt tevékenységét: Irakban gépkocsivezetőként kilenc hónapot, Cipruson megfigyelő beosztásban kerek egy esztendőzt szolgált.

Aktív sportélete ma már a honvédséghez köti, noha korábban belekóstolt a karatéba, a futásba és a kerékpározást is aktívan űzte. Szerencséjére sosem számított eltunyult gyereknek, vagyis nem kellett noszogatni, ha mozgásról volt szó. A téli-nyári Bocskai Portyák, vagy az 54-es kihívások szervezését tíz éve ő végzi alakulatánál a „kemény mag” részére. „A Bocskain például 9 óra alatt kell negyven kilométert teljesíteni: volt, hogy ezt 7

óra 35 perc alatt sikerült véghez vinnem feleségemmel” – meséli. A debreceni túrabajnokságon rendre együtt gyalogolnak dr. Ruszin-Szendő Romulusz altábornaggyal, a Honvéd Vezérkar főnökével és Lippai Péter dandártábornokkal. Mivel a túra 70 kilométeres verziójában tíz kiló súllyal többet kell cipelnie, azt mondja, ott már mindegy, milyen jó minőségű bakancs van az emberen, így is, úgy is „érzi a lábát”. Mindenesetre ez utóbbit is gyakorta jó eredménnyel teljesíti Zsolt. Legutóbb 16 óra 30 perc alatt. Ahogy a Szent László Menetet is, 2022 júniusában, az emelkedőkkel szabdalt, keményebb terepviszonyokkal tűzdelt Tatán és környékén. Idő alatt, 15 óra 40 perccel. Azt mondja, rendkívül népszerűek ezek a túrák honvédségi szinten, olyannyira, hogy az ötszáz fős nevezési limit pillanatok alatt betelik.

Alakulatától egy tíz-tizenöt fős közösség állandó jelleggel jelentkezik. A Magyar Honvédség nagy segítségére van, hiszen autóval szállítja a helyszínre a résztvevőket, és a katonák számára a túrán való részvétel is térítésmentes.

Cszmadia Zsoltnak a honvédelemről elsődlegesen a haza védelme, a bajtársiasság jut eszébe. „A bajtársiasság ott kezdődik, hogy szólsz valakinek, és segítünk egymásnak” – vallja a fehérvári zászlós, akinek ez alapelvnek számít az életében.

Faggatom arról is, hogyan telik egy napja a szolgálatban. Eligazítás után központi ügyelet, bejelentkezés. Napközben kapu- és telephelyszolgálat-ellenőrzés. Minden, ami ilyenkor szükséges. Tisztességgel, alaposan, átgondoltan. Katonához illően.

Családi szinten, a portyákon kívül például Mátraházán túrázott, ahol harminc kilométert talpalt végig párjával. „Az Országos Kék Túrát is végigcsináltuk Irottkőtől Hollóházáig, és legutóbb a Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúrának is nekiveselkedtünk. Ezek is úgy, mint a napi szintű honvédségi sport, felkészítenek a portyákra, de a kötelező fizikai állapotfelmérésekre való készüléskben is hasznomra válnak” – mondja Zsolt, akiről kiderül: a laktanyán belüli sporttevékenységek, az edzőterem és az otthoni felkészülések mellett trambulinozni és aerobikozni is jár.

Kérdezem, hogyan látja, katona és civil kitartás tekintetében merre billen a mérleg. „Lehet, hogy mi kötöttebbek, megfontoltabbak, meggondoltabbak vagyunk, a civilek néha elrugaszkodottabbak, lazábbak. De pont a civil világban dolgozó párom példa rá, hogy ha katonának lenne, igazán kitartó példát mutatna ő is” – mondja.

„Ajánlom mindenkinek a honvédséget, mert itt rendet, fegyelmet, pedantériát tanulsz, közösségben is vagy, emberekre támaszkodhatsz, és ha te is ugyanúgy segíthetsz, az azért jó dolog. Alapigazság, hogy egy nagy család a honvédség. jól működik a szociális háló, lehetőség van kedvezményes üdülésre, számos képzési lehetőség áll rendelkezésünkre” – erősíti meg Zsolt.

Az ötvenegyes dandár honvédje beszélgetésünk végén egy régóta dédelgetett tervét is megosztja velünk: nevezetesen azt, hogy egy-két éven belül szeretne eljutni a Mount Everestre. Ehhez támogatókat keres, hiszen legáhítozottabb célja a csúcstámadás lenne. Úgy számol, eszközben és anyagiakban az alaptáborig már megvan mindene, ami a nagy úthoz szükséges. Azt viszont nem tudja, magyar katona járt-e már a világ tetején. Egy biztos, ha ő feljutna valameddig, már az nagy szó lenne honvéd berkekből, és erősítené a magyar katonák presztízsét, hírnevét. Mondhatnánk, katonadolog lenne a javából!

Félmaraton Afganisztánban (2009)

Papp Krisztián zászlós

Azon dolgozom, hogy példát mutassak

Papp Krisztián zászlós
Fotó: a szerző archívuma

„Vezénylőzászlósként azon dolgozom, hogy az alárendelt katonáknak szakmai és fizikai téren példát mutassak, és ha csak egy katonának is sikerül megváltoztatnom a gondolkodásmódját, aki majd megváltoztat egy másikat, akkor már megérte” – vallja Papp Krisztián zászlós, a Magyar Honvédség Bornemissza Gergely 2. Felderítőezred Pilóta Nélküli Felderítő Repülő Század vezénylőzászlósa.

RÁTALÁLTAM A NEKEM KIJELÖLT ÚTRA

1974-ben születtem a Heves megyei Hatvanban. Középiskolai tanulmányaimat Gyöngyösön folytattam, ahol a Berze Nagy József Gimnáziumban érettségiztem le. Az iskola elvégzése után egy fegyveres biztonsági szolgálatnál helyezkedtem el és dolgoztam hat éven keresztül, egészen 1999 augusztusáig. Ekkor megkaptam a sorkatonai behívóparancsomat. A sorozáson kértem, hogy lehetőség szerint az Egerben állomásozó felderítő-zászlóalj mélységi felderítő századához kerüljek. Ennek feltétele volt – még a bevonulást megelőzően – egy egyhetes ejtőernyős képzés sikeres végrehajtása Miskolcon. Az előírt követelményszint szerint a tábor végére nyolc bekötött ejtőernyős ugrást kellett végrehajtanom 800 méterről, egy An-2-es repülőgépből.

1999 augusztusában kezdtem meg kilenc hónapos sorkatonai szolgálatom, ahol fegyvelmezetségemre és kitartásomra már előjáróim is felgyeltek. Öt hónappal később a sorállományú mélységi felderítőszázad rangidős tisztésévé léptettek elő, és 2000 májusában szakaszvezetőként szereltem le. Az Egerben eltöltött sorkatonai időszak meghatározó volt az életemben, mert már akkor komplex gyakorlatok keretében, kötelék-lőgyakorlatokon, illetve hegyi és ejtőernyős képzéseken próbálhattam ki magamat. Ekkor gondoltam először arra, hogy ez az az út, amit nekem kijelölt a sors.

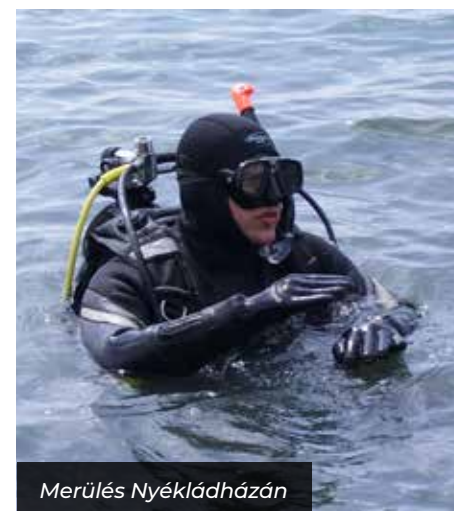
KÉPZÉSEKEN, MISSZIÓBAN

A sorkatonai szolgálat letöltése után jelentkeztem szerződéses katonának – természetesen – az egri 24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóaljhoz. 2003-ban lehetőségem nyílt hét hónapot szolgálni Macedóniában egy őr- és biztosító szakasz tagjaként, melynek feladata a Skopjében található főparancsnokság őrzés-védelme volt. Első missziós tapasztalatszerzésnek nekem tökéletesen megfelelt.

A 2004-es év szintén mozgalmas volt számomra, mivel két külföldi képzésre sikerült bekerülnöm. Az első, az ausztriai Hockfilzenben megtartott sí- és magashegyi képzés volt, mely tovább mélyítette a hegyek iránti rajongásomat. Az év második felében pedig a romániai Predealban állomásozó felderítőszázadnál tölthettem el három hasznos hetet. Ezen időszak alatt különböző mászási erősségű falakon mászhattam, ereszkedhettem, és betekintést kaphattam a hegyi harcászat rejtelmeibe is.

Sziklafalmászás Ausztriában 2022-ben

Merülés Nyékládházán

Feladat-végrehajtás Macedóniában 2004-ben

Mindezek mellett az alakulatom által évenként megrendezett Szent Márton nemzetközi felderítő versenyre történő felkészülésemre is kiváló terep volt, melyen a második helyet sikerült elérnünk csapatunkkal. Két évvel később újra kiérdemeltem, hogy a versenycsapat tagja lehessen, mellyel első helyezést értünk el.

2004-től lehetőségem nyílt az afganisztáni szerepvállalásra, ahol az MH Könnyű Gyalog Század második váltását adta az alakulatunk. Egy számunkra ismeretlen kultúrában és a hazánkétól jelentősen eltérő éghajlaton kellett feladatot végrehajtanunk, ami még a fizikálisan jól felkészült felderítőket is sok esetben igénybe vette. Az elméletben és gyakorlótereken tanultakat sikerült végére élesben is kipróbálnom. Kiemelném a felelősségi körzeinkben, teljes harcászati felszerelésben (kb. 40 kg) végrehajtott gyalogos járőrözéseket, ami a nyári időszakban (napon 45-50°C) különösen megterhelő volt, de rengeteg hasznos gyakorlati tapasztalattal szolgált.

PARANCSNOKI POSZTON

A missziót követően a parancsnokaim javaslatára beiskoláztak a Kinizsi Pál Tiszthelyettes Szakképző Iskolába, ahol a hathetes őrmesteri vezetői képzés elvégzése után felavattak őrmesterré. Egy fél év elteltével ismét ugyanazon intézmény iskolapadjában találtam magamat, immáron az OKJ 5.2 Tiszthelyettes képzés parancsnoki ágazatának felderítő szakán. A tanfolyamot kiváló eredménnyel, évfolyamelsőként végeztem el, amiért megkaptam a „Kiváló tanulmányokért” címet és a vele járó dísztrófeát. Ezen idő alatt több oktatási anyagot is készítettem, melyek közül a haditechnikai segédletet, illetve az általam készített prezentációkat tansegédletként használták fel a későbbi oktatások során.

Zászlóaljunk 2007-ben Debrecenbe diszlokált. Egy évvel később lehetőséget kaptam egy ejtőernyős-búvár csoport vezetésére. Az egy hónapon át tartó búvár alaptanfolyamot Szentesen, az újabb ejtőernyős tanfolyamot pedig Szolnokon végeztem el. Egy mélységi felderítő csoportparancsnok életének minden napja kihívásokkal teli, mert mentálisan, fizikálisan és szakmai téren is felkészültnek kell lennie. Az általa vezetett katonák is erősen motiváltak és jól felkészültek. Három éven keresztül volt lehetőségem vezetni ezt a csoportot, ami sok tapaszta-

lat és életre szóló barátságokat adott nekem. Méltán lehetek büszke rájuk, mivel az akkori tisztos állományból mostanra sokan tisztekké és altisztekké váltak, valamint ejtőernyős és búvároktatók lettek.

2008-ban újra lehetőségem nyílt egy romániai hegyi kiképzésre, ahol a Tordai-hasadék sziklafalain ismét próbára tehettem a korábban már megszerzett tudásom. Az eltérő erősségű falakon gyakorolhattam a hegyi akadályok leküzdését katonai felszereléssel (hátizsákkal) és anélkül.

MEGMÉRETETÉSEK AFGANISZTÁNBAN

A következő évben a felderítő-zászlóalj adta az afganisztáni PRT 6. váltást, ahol a biztosítószázad szakaszaltisztekként láttam el biztosítóparancsnoki feladatkört. 2009 májusában parancsnokhelyettese voltam annak a leszállást elszenvedett konvojnak, melyet a helyi ellenállók egy csoportja támadott meg. A további haladásunkat lehetetlenné téve, egy párperces tűzharc alakult ki közöttünk. A géppuskairányzóink lélekjelenlétének és bátorságának köszönhetően sikerült veszteségek nélkül elszakadnunk támadóinktól. Ez volt az első olyan alkalom, amikor a csoportom tagjait éles helyzetben, ellenséges tűz alatt tudtam irányítani. Mindig fontosnak tartottam, hogy a különböző tanfolyamokon megtanult, majd a kiképzéseken begyakorolt fogásokat később a műveleti környezetben is tökéletesítsük, ha szükséges, új elemekkel, tapasztalatokkal kiegészítve.

2010-ben újabb váltás jött az életemben, mikor az alakulat Harcászati Hírszerző Századának parancsnoka megkeresett, és egy szakaszaltiszti beosztást ajánlott fel számomra. Az új terület új gondolkodásmódot és újabb tanfolyamot igényelt, valamint régi bajtársakat is visszahozott a „mélységis” időkből. Nem sokkal később lehetőségem nyílt ezen a területen is próbára tenni magamat.

Afganisztánban egy HUMINT (Human Intelligence) csoport parancsnokhelyetteseként egy külső csoport koordinációját láttam el. Ez a gyakorlatban a műveletek tervezését, vezetését és közvetlen irányítását jelentette a terepen. Egy nagyon jól összeszokott csapatot vezethettem, és ennek eredményeként a misszió végén „Kiemelkedő helytállásért” vezérkari főnöki elismerésben részesültem.

Éjszaka a hegyekben (Ausztria, 2004)

Természetesen ez a csapat összehangolt munkája nélkül nem sikerülhetett volna.

2013 végén újra az afganisztáni hadszíntéren találtam magam, ahol a Műveleti és Tanácsadó Csoport második váltásában, a CPT (Close Protection Team) parancsnokaként teljesíttem szolgálatot. Feladatom a rangidős parancsnok személyi biztonságának megóvása volt, mialatt ő tanácsadói (mentori) feladatait látta el. Az új feladatkör ismételt új tapasztalatokkal gazdagított.

NEM SZABAD FELADNI!

A sport az egyik legfontosabb dolog az életemben, ami sikeresen támogatta a katonai pályámat is. Erőt és kitartást adott kiképzések, tanfolyamok vagy bármilyen megpróbáltatások közepette. Erőt adott akkor is, amikor életem egyik legnehezebb csatáját kellett megvívnom. 2014-ben, Afganisztánból hazatérve egy autoimmun betegséget diagnosztizáltak nálam, és emiatt hosszabb időre kórházi kezelésekre szorultam. Két nagy hasi műtétet hajtottak végre rajtam, melynek következtében életem hátralévő részében már egy megváltozott helyzettel kell együtt élnem. A műtétek után a kezelőorvosaim és a FÜV-bizottság tagjai is azt tanácsolták, próbáljak meg új munkahelyet és új életcélokat találni. Ezt természetesen

A Katonák Példaképe Díj átvétele

nem tudtam és nem akartam elfogadni. Szembementem mindennel és mindenkivel, aki el akart téríteni az általam kijelölt útról annak ellenére, hogy még én sem láttam az út végét. Módszeresen felépített edzésekkel, lépésről lépésre erősítettem fel magam körülbelül egy év alatt, és sikerült elérnem, hogy fizikai korlátozások nélkül, teljes értékű katonája maradjak a honvédségnek. Ha azt mondanám, nehéz volt, akkor ez a legenyhébb kifejezés lenne. Köszönettel tartozom parancsnokaimnak is, akik támogattak, és nem mondtak le rólam a nehéz időkben sem.

A mai napig edzek, futok, úszok, teljesítménytúrázok és hegyet mászok, és tenni fogom mindaddig a pillanatig, ameddig képes leszek mozogni. Soha nem fogom elfelejteni azokat a pillanatokat, mikor a kórház ablakában álltam legyengülve, kilátások nélkül, egy nyakamba vezetett csövön keresztül táplálva. Bármit megadtam volna, hogy újra katona legyek és a régi életemet élhessem. Katonaként ugyanígy gondolkozom: nem szabad feladni, bármilyen kilátástalan is a helyzet. Mindig keresni kell a megoldást!

VEZÉNYLŐZÁSZLÓSKÉNT SZOLGÁLOM A HAZÁT

Még a betegségem utáni munkába állásom előtt megkezdett a Pilóta Nélküli Felderítő Repülő Század parancsnoka, és felajánlotta a század vezénylőzászlósi beosztását, melyet örömmel el is fogadtam. 2018-ban beiskoláztak az akkor „pilot” képzésként elindult egységes zászlós- és az ezt követő vezénylőzászlós tanfolyamokra, melyeket kitűnő eredménnyel el is végeztem. Az új beosztást és a számomra ismeretlen szakterületet izgalmasnak találom, mely rengeteg lehetőséget rejt még magában. 2020-ban abban a megtiszteltetésben részesültem, hogy parancsnokaim javaslatára az „Év felderítő altisztjévé” választottak. Két évvel később a Stefánia Palotában megkaptam eddigi katonai pályafutásom legnagyobb elismerését, a Katonák Példaképe Díjat, amit Hazuga Károly nyugállományú altábornagytól, a BEOSZ elnökétől vehettem át.

A szél járása

Róna Orsolya törzsőrmester
Fotó: archív

„A szél fúj délre, majd északnak fordul, körbefordul a szél járása, és visszatér oda, ahonnan elindult.” (Biblia, Prédikátorok könyve 1.6.) Egy család életében is fúj az északi és déli szél, vannak szélviharok, szélesendek. Írásomban egy négy gyermeket nevelő katonacsalád fagyos-szeles időszakát idézem fel; az apa külszolgálatot teljesít, az anya a helyőrségben szolgál.

Komolyan gondoltuk vagy sem, nem tudom, de eljött a nap, amikor apa elment. Fél év külszolgálat Irakban. Mi maradtunk, a négy gyerek és én. Nagyszülők, segítség messze. Sokan sokféleképpen éljük meg szeretteink hiányát. Katonacsaládokban a hiány más megtapasztalást jelent. Ez egy olyan hiány, ami rövidebb-hosszabb ideig tart, de nem örök. Apa hazajön. „De mikor jön haza?” – kérdezik a gyerekek, akiknek az idő nem mérhető napokban, hetekben, hónapokban. Mit mondasz erre?

Évszakokban mérhető apa hazatérésének napja. Ahogy ballagtam át az alakulótéren egyedül, a cipőm orrát néztem és az őszi leveleket rugdostam. Aztán fújt a szél. Fújt a szél délre. Az idő telt. Mikor jön haza apa? Hol van apa? A szél északnak fordult, és elhozta a fagyot, a telet, a havat. Ballagtam át az alakulótéren, és a cipőm orra hegyével a havat tapostam. De apa még mindig nem jött haza.

A gyerekek nem értették az idő múlását. És mi értjük? Mit jelent a szél ereje? Mit jelent a hiány fájdalma? Nagyon hideg volt. Reggel sötétben indultunk és sötétben érkezünk. A koci befagyva, a kapu befagyva, nem tudom

kinyitni. Egyedül érzem magam. Sírok. A gyerekek nem értik, mi a baj. Örülnek. Örülnek a hónapnak. Örülnek, hogy már tél van, és tavasszal jön haza apa. Nevetnek rajtam, ahogy elcsúszok a jégen. A földön ülök, az északi szél az arcomba fújja a havat, és nevetni kezdek. A nevetés kacagásba fordul, a kacagás örömbé. Az örömből újra könnyek fakadnak. Az öröm és a hála könnyei. Már tél van, már nincs sok hátra. Aztán elindulunk a kocsival. Megkezdődik a szokásos, unalmas mindennapos. Suli, ovi, laktanya, alakulótér. Ballagok keresztül az alakulótéren és egyszer csak elkezd olvadni a cipőm orra előtt a hó. Megolvad a jég és körbefordul a szél járása, és lassan visszatér oda, ahonnan elindult. Közeledik a tavasz. Apa jön haza. Eltelt az idő. Milyen gyorsan!

Mi fog történni, ha megérkezik? Milyen lesz Őt újra látni? Megérinteni? Milyen az illata? Milyen a hangja élőben? Nem, ezek egy felnőtt gondolatai. A négy gyerek sajátja az öröm. Nem magyaráztam el, mi az idő, nem magyaráztam el, mit jelent valakinek a hiánya. Nem magyaráztam el, mi a szél járásának az útja. De apa hazajött. „A szél fúj délre, majd északnak fordul, körbefordul a szél járása, és visszatér oda, ahonnan elindult.”

Kedves, tisztelt Katonacsaládok!

Engedjétek meg, hogy életünk apró szépségeivel bátorítsalak benneteket! Az idő eltelik, a hideg könnyeket felváltja a meleg ölelés. Legyünk kitartóak, bátrak, hiszen napközben egyenruhában, délután melegítőben, de mindig a „Hazánkat szolgáljuk!”

1 A Szent István király kápolna falára nemrég visszakérült festmény
2 Melo Lajos domonkos (balról) és Harsányi Pál Ottó ferences szerzetes (jobbról) mind személyükben, mind szerzetesközösségeik tekintetében évszázados távlatban kölcsönös tisztelettel és megbecsüléssel viseltetnek egymás iránt. Az ilyen kapcsolatok ma különösen félértékelődnek

Évköszöntő

*Dr. Harsányi Pál Ottó OFM, dékánhelyettes
Fotó: dr. Murinkó Attila ezredes*

Harsányi Pál Ottó ferences szerzetes korábbi tudósításaink, valamint írásai alapján jól ismert magazinunk olvasói előtt. Ottó testvér egykoron Lentiben teljesítette katonai szolgálatát, melyről szép emlékei vannak. Ahogy eddig már több alkalommal is kinyilvánította, őszinte támogatója a Honvéd Altiszti Folyóiratnak, melyet az alábbi, közvetlenül az olvasókhoz, illetve a magyar katonákhoz intézett levele is bizonyít.

M. A.

Tisztelt Honvédek, a Honvéd Altiszti Folyóirat minden kedves Olvasója!

A római Caelius (Céliusz) dombon álló Szent István-körtemplom, a Santo Stefano Rotondo szoros szálakkal kötődik a magyar történelemhez, amelyről a folyóirat 2021. évi negyedik számának egyik cikke már beszámolt. A templomban található Szent István király kápolna nemrég visszahelyezett festményével kívánok minden kedves Olvasónak áldást és békességet a mostani polgári évre! „Pace e bene!” (Áldás, békesség!) – e két szó az olasz nyelvű ferences köszöntés, amit a szerzetesek a világ minden részén használnak. Az áldás és a béke Isten ajándéka, ami ugyanakkor igényes ajándék is, vagyis úgy kell képessé válnunk a befogadásukra, hogy áldozatot hozunk értük.

A képen Boldog Gizella királyné mellett Szent István és Szent László királyunk, valamint Szent Imre herceg látható. A mostani egzisztenciális és lelki értelemben nehéz időkben reménnyel és várakozással

tekintünk a szent királyok és a királyi herceg alakjára. Miben lehetnek ők most, 2023-ban példaképek hívó és nem hívó honfitársaink számára?

Szent István a hazát a kereszténység alapjaira helyezve az egyéni életet és a közösség javát olyan harmóniába hozta, melyben a két érték nem rivalisa, hanem szövetségese egymásnak, sőt növekedni is csak együtt, egymást feltételezve tudnak. A haza biztos talaján állva válhatunk nyitottá a világban fellelhető tudásra, a hivatásszerű szolgálat során pedig ezzel a háttérrel lehetünk támasza a segítségére szorulóknak odahaza és külföldön egyaránt.

Szent László lovagkirály, aki egyébként a Magyar Honvédség ősi védőszentje, az emberi méltóságot oltalmazó törvényeit erő felmutatásával volt képes sikeresen és tartósan a nagyobb közösség javára fordítani. Minden törvény ugyanis annyit ér, amennyit abból betartanak, betartatnak.

Szent Imre herceg – aki sajnos fiatalon hunyt el – életpéldája arra mutat rá, hogy a nemzet legfontosabb értékeinek megőrzése és továbbadása nélkül hosszú távon egyetlen ország sem maradhat fenn. A hagyományörzés nem csupán egy múltra tekintő tevékenység, hanem az értékekre támaszkodva a folyamatosan változó kihívásokra adott bölcs, felelős és kreatív válaszadás.

A három magyar szent élete álljon példaként előttünk a mostani, embert próbáló időkben!

Róma, 2023. január 29.

Végső főhajtás

*Dr. Murinkó Attila ezredes
Fotó: a szerző felvételei és archív*

Tekintettel a kialakult jó kapcsolatunkra, valamint a Honvéd Altiszti Folyóirat szerkesztőbizottságának tagjaként kértem meg a Pápai Svájci Gárda rangidős vezető altisztjét, tegye lehetővé számomra, hogy leróhassam kegyeletemet XVI. Benedek emeritus pápa ravatalánál. A gárda szolgálati folyosóin végighaladva gyorsan bejutottam a tágas Szent Péter-bazilika zárandokoktól zsúfolt terébe. A turisták érdeklődően, míg a katolikus hívek felfokozott lelkiállapotban, hosszú sorokban várakoztak, hogy végső búcsút vegyenek XVI. Benedektől.

Az előző évek korlátozásai után tavaly decemberben lényegesen nagyobb létszámban zárandokoltak a hívek és a turisták a kereszténység központjába, hogy itt köszöntsék a Megváltó eljövételét. A Szent Péter téren felállított hatalmas karácsonyfa és a mellette elhelyezett betlehemi jászol fogadta az érkezőket. Örömteli várakozás mellett érkezett el az újév előestéje, december 31-e. Az örömezt az azonban szomorúság váltotta, amikor nyilvánosságra került a tragikus hír: XVI. Benedek nyugalmazott pápa megtért Megváltójához! „Szeretlek, Uram...”, mondta halkán, de még érthetően szombat hajnalán a nagy útra való indulás pillanatában. „Valahányszor elhamvad a múltandó tűz, észrevevessük az örök fény csillogását.” (Anton de Waal: XV. Benedek pápa [eredeti címe: Der Neue Papst], 1916.)

A közel kétszázezer gyászoló mélyen megrendülve, ugyanakkor az Istenben való megnyugvással fejezte ki tiszteletét az elhunyt egyházfő iránt.

Joseph Aloisius Ratzinger bíborost a Szentszék bíborosi testülete 2005. április 19-én választotta pápává.

Ő volt a nyolcadik német pápa, és a 265. a római katolikus egyházfők sorában. Pápaként mondott első miséjén többször is emlékeztetett a Szent XXIII. János pápa (az olasz szárazföldi haderő védőszentje) által összehívott második vatikáni zsinat döntéseire, és leszögezte, hogy elődje irányvonalát kívánja folytatni. A pápává megválasztott Ratzinger bíboros a XVI. Benedek nevet vette fel. Azért esett erre a névre a választása, mert Nursiai Szent Benedek rendalapító Európa védőszentje. A másik érve az volt, hogy XV. Benedek pápa nyomdokait szeretné követni, akit a béke pápájának hívtak.

Adjon az Úr örök nyugalmat XVI. Benedek emeritus pápának, és az örök világosság fényskedjék neki! Nyugodjék békében!

1 Gyászszerartás a Szent Péter téren

2 Az elhunyt egyházfő XV. Benedek pápa nyomdokait követte, akit a béke pápájának hívtak

3 In memoriam XVI. Benedek

Az oldalpár tudósításait írta: dr. Murinkó Átila ezredes
Fotó: Alexander Giovanni Lesueur ezredes (francia összekötő főoszt), dr. Murinkó Átila ezredes és archív

100 év emlékezete

Az olasz légierő 2023-ban emlékezik meg a haderőnem megalakításának 100. évfordulójáról. Pontosabban: a születés dátuma 1923. március 28., amikor III. Viktor Emánuel olasz király megalakította a légiflottát. Manapság szinte naponta érezhető a centenáriumra való készülődés. Hivatalos levelezések záradékában jelenik meg a haderőnem évfordulós logója. A légierő Vigna di Valle bázisán található múzeum minden négyzetméterét, valamennyi dokumentumát gondosan tanulmányozzák – folyik a felkészülés a nagy napra...

A HAF szerkesztőbizottsági tagjaként e folyamathoz kapcsolódóan találkoztam az olasz légi-erő vezérkarán szolgáló lelkes altisztekkel, akikkel – több más téma mellett – ismertettem a Honvéd Altishti Folyóirat lényegesebb sajátosságait. Találkozásunkra a légierő vezérkarának objektumában került sor, ahol az alapító, Italo Balbo, az olasz légierő marsalljának szobra is látható. Az egykori légügyi miniszter, kiváló repülőkatona, Líbia kormányzója 1940-ben vesztette életét egy máig tisztázatlan repülőbalesetben.

Altishti együttműködés

Az új év elején találkoztam Giuseppe Carvelli fő-törzsszázlóssal (primo luogotenente), az olasz Véderő Vezérkar rangidős vezető altisztjével. A rendkívül tapasztalt, negyven év szolgálati időt a háta mögött tudó kolléga készségesen tájékoztatott az olasz altishti kar feladatairól, helyzetéről, majd meghallgatta a magyar altisztekről, illetve a Honvéd Altishti Folyóiratról szóló beszámolómat. Carvelli fő-törzsszázlós felajánlotta együttműködését a jövőbeli partnerség tekintetében. Bízom benne, hogy ezt a lehetőséget sikerül majd kellő tartalommal megtöltenünk...

Az olasz Véderő Vezérkar rangidős altisztje találkozásunk zárásakor eredményekben gazdag boldog új évet kívánt a Honvéd Altishti Folyóirat olvasói számára.

A Gamma-Juhász-lőelemképző

A magyar innováció nem szükkölködik nagyszerű eredményekben. A Gamma-Juhász-lőelemképző olyan időszakban született, amely korántsem volt ideális, mégis az alkotó energiák olyan együttállásának eredménye lett ez a készülék, amikor találkozott az alkotó elme (Juhász István, a zseniális mérnök), a hadiipari háttér (a korát megelőző Gamma és annak alkotó szellemisége) és egy páratlan találmány (Gamma-Juhász-lőelemképző), hogy örökre beírja magát a magyar haditechnikai fejlesztések történelmébe.

Szerzők:
Miklauzič István, Varga József, Zsitnyányi Attila
Megjelenés éve: 2022
keménytáblás
260 oldal

6300 Ft

A könyv a Zrínyi Kiadó könyv- és térképboltjában (1024 Budapest, Fillér utca 14.) vásárolható meg, vagy **25% kedvezménnyel** megrendelhető a kiadó webshopjában (shop.hmzrinyi.hu).

Megjelent

Találkozás a Parlamentben

Olasz és magyar katonák a Parlament lépcsőjén: az olasz delegáció a vezérkart, a parancsnokságot és az olasz-magyar-szlovén (MLF) köteléket képviselte az évente megtartott helyettes államtitkári szintű rendezvényen. A vendégeket az MH BHD 32. NHD állományából – kiváló házigazdaként – fogadó Sarkadi hadnagy számára elkészítésünkkor az olasz tábori lelkeszi szolgálat által adományozott rózsafüzért adtam át, Kanyó fő-törzsszörmester pedig, aki az NHD Honvéd Koronaőrség állományát képviselte, a Zrínyi Kiadó A Magyar Honvédség 170 éve című kötetét kapta. A feszes szolgálat szünetében, a váltások között az altiszt és motivált társai a kiadvány segítségével tanulmányozhatják a Magyar Honvédség történetét.

Híres lovak érdekes történetei

R. Sinkó Ilona
Fotó: archív, pexels

A lovat több évezredes kapcsolat fűzi az emberhez. Mellette volt háborúban és békében, igavonóként, közlekedési és harci eszközként egyaránt. Napjainkban hagyományos szerepét többségében felváltotta a sport- és hobbilovaglás. A történelem emlékezete általában a híres harci és később a versenylovak nevét őrizte meg, ezekből állítottam össze egy csokorra való.

AZ ÓKOR HÍRES LOVAI

A lovak háziasítását i. e. 4000 körülre teszik. Számtalan temetkezési szokás bizonyítja fontosságát. Az ókori Keleten nagy érték volt a ló. A Kr. e. 14. századból származó Kikkuli-irat a legrégebbi lovakkal foglalkozó írás, mely szerint ezt az értékes állatot etetni és nevelni kell. A Kr. e. 2000 táján a Közel-Keleten megjelentek az első harci szekerek, de az i. e. 1. évezred elejétől kezdve már a gyorsabb és mozgékonyabb lovas katonák is fontos szerepet töltöttek be a hadviselésben.

Az ókori birodalmak számára nélkülözhetetlenek voltak ezek az állatok. Xenophón, a görög hadsereg lovassági ezredese Kr. e. 365-ben könyvet írt a lovaglás művészetéről Peri Hippikés címmel; tanítja a lovaglást, és fontosnak tartja a ló és a lovas közötti jó kapcsolat kialakítását. Xenophón kedves lova Omega volt, akinek hátán 5000 km-t tett meg a perzsa háborúban.

Nagy Sándor makedón király (i. e. 336–323) nevéhez hatalmas hódítások fűződtek. A hadvezér felismerte a ló katonai szerepét, és növelte a lovas csapatok számát. Nagy Sándor hűséges harci ménje Bukephalosz (jelentése: ökörfejű) volt. Legendás története szerint a fehér csillagos, hollófekete lovat egy görög kereskedőtől vette Nagy Sándor apja, II. Fülöp. A vad természetű paripa nem tűrt meg senkit a hátán, amíg a 12 éves Sándor rájött, hogy Bukephalosz fél a saját árnyékától, ezért a nap

felé fordította, és apja elé vágatott. A büszke király ekkor állapította meg a fiáról: „Szűk lesz neki Makedónia.” Igaza lett, a tehetséges hadvezér hatalmas területeket hódított meg. Bukephalosz tizennyolc éven át szolgálta a hódítót, és többször meg is mentette gazdája életét. A hűséges ló Hydaspesnél véres ütközetben meghalt. Ott temették el, és a monda szerint ezen a helyen alapította Nagy Sándor lova emlékére Bukephalia városát.

Az ókori Római Birodalom létrehozásában is óriási szerepe volt a lovaknak. Julius Caesar (i. e. 100–i. e. 44) sok tapasztalatot gyűjtött hadjárataiban a barbárok lovas harcmodoráról, és maga is megbecsülte saját különleges paripáját. Suetonius Caesarok élete című művében így ír Caesar lováról: „Különleges lovon járt; lova lábán a pata úgy vált szét, mint az ember lábán az ujjak; az állat a palota istállójában született, és minthogy a jósok ezt a világaluralom előjelének tekintették, Caesar nagy gonddal nevelte fel; maga ülte meg először, a ló más lovast nem is tűrt a hátán. Caesar később Venus Genetrix temploma előtt állíttatta fel szobrát.”

Caligula, a Római Birodalom egyik császára 37-től 41-ig uralkodott. A szenátus és a római nép lelkesen üdvözölte a fiatal császárt, és nem tudni pontosan, mitől vált elég hamar tébolyulttá. Önkényesen uralkodott, sok embert kivégeztetett, és istennek tartva magát elvárta, hogy istenként tiszteljék. Caligula nagyon kedvelte a lovakat. Kedvenc lovát, Incitatust római szenátorrá nevezte ki, hogy bosszantsa a szenátus tagjait. Incitatus márványistállóban lakott, elefántcsontból készült szerszámokat viselt, a hátára bíbortakarót terítettek, és a nyakában drágakővel ékesített nyakláncot hordott. Az örült császár leginkább a cirkuszi játékok rendezésében volt igen jártas. A játékok előtti napon katonaság útján intézkedett, hogy a környék lakossága ne zavarja lova nyugalomát, mivel ő is szerepelt a kocsiversenyeken. Incitatus fényűző életet élt, 18 rabszolgája volt, arany kupából ette a zabot, és külön szórakoztatókat biztosítottak neki, hogy ne unatkozzon. Jelen volt a császári lakomákon, ahol a szenátoroknak etetnie kellett Caligula kedvencét. A császárnak szándékában állt Incitatust konzullá is kinevezni, de erőszakos halála miatt erre már nem került sor. (Folytatjuk)

Humor

Tigyi István Zsolt főtörzsszázlós

ORVOSI VIZSGÁLAT

Szabó törzsszázlós korosztályos szűrésen van az AVI-ban:

- Törzsszázlós úr, előfordult már, hogy hangokat hallott miközben nem látott senkit?
- Igen, többször is.
- És mikor? – kérdez vissza a pszichológus.
- Főleg akkor, amikor telefonon beszéltek.

KIKÉPZÉS

Gyakorlat előtt a katonáknak:

- Na, Kovács őrmester, mondjon egy indokot, amiért szeretjük a telet.
- Törzsőrmester úr, jelentem, mehetünk gyakorlatra!
- Na de őrmester úr! Nyáron is mehetünk.
- Jelentem, azért a nyarat szeretjük.

HÁZASSÁG

A vasbogdányi laktanyában Karádi őrmester a házasságról beszél.

- Na, olajbogyók! Tudják-e, hogy a magyarnak miért nincs egynél több felesége?

Döbbszent csend, az őrmester kívár, majd folytatja:

- Azért, olajbogyók, mert ha jól választott, nincs szükség többre, ha meg rosszul, akkor az az egy is sok.

KÖLTÖZÉS

Nagy zászlóst megkérdezi a lánya:

- Anya, miért költözött el apa?
- Drága kislányom! Te tudod a SIG-NAL-üzeneteidet törölni?
- Igen anya!
- Na, ő nem tudta.

GYAKORLATON

Kiss főtörzsőrmester a gyakorlaton felébred hajnalban. Megrázza a mellét alvó őrmestert:

- Őrmester úr! Nézzen fel és jelentse mit lát!
- Főtörzsőrmester úr, jelentem, látom a Holdat, a Nagy Medve csillagképet és a Göncölszekeret is. Ráadásul a Szaturnusz az oroslánban áll, azaz negyed négy van. És önnek mit jelent?
- Nekem azt jelenti, valaki ellopta a sátrunkat.

ANYAI TANÁCS

Horváth zászlós egy nap azt mondja a kamaszdó, első randevú után lévő lányának:

- Drága kislányom, egyet jól jegyezz meg. Nem az az igazi férfi, aki megküzd érted a sárkánnyal, hanem az, aki kitart melletted, akkor is, ha te magad vagy a sárkány.
- Bölcs vagy, anyu, most már értem, hogy akkor ezért mentél hozzá apuhoz, hiszen ő katona!

VACSORAMEGHÍVÁS

Tóth zászlós holtfáradtan érkezik haza a laktanyából:

- Drágám, meghívtam ma estére az új századparancsnokomat vacsorára.
- Megörültél, Laci? Nincs semmi kaja itthon, tiszta kosz minden, ráadásul a hajam is szörnyű! Most komolyan, miért hívtad meg?
- Drágám, ő még fiatal tiszt, segíteni akarok neki. Nem tudja eldönteni, hogy megnősüljön-e vagy sem.

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal,
minden páros hónapban
2023/1. szám
(február)
Kiadja a Honvéd vezérkar

Szerkesztőbizottság:

Elnök:

Kaszab Zoltán főtörzsszázlós,
a Magyar Honvédség vezénylőszázlósa

Tagok:

Balog Sándor főtörzsszázlós
Bálint Ákos főtörzsszázlós
Bogya Sándor főtörzsszázlós
Dr. Murinkó Attila ezredes
Soós Lajos főtörzsszázlós
Tigyi István Zsolt főtörzsszázlós
Tömösközy Tamás Kálmán törzsszázlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében
közreműködik a HM Zrínyi Térképészeti
és Kommunikációs Szolgáltató
Közhasznú Nonprofit Korlátolt
Felelősségű Társaság – Zrínyi Kiadó

Felelős vezető:

Kulcsár Gábor ügyvezető

A Zrínyi Kiadó vezetője:

Dr. Isaszegi János ny. vezérőrnagy

Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán ny. alezredes

Szerkesztő: Havasi Máté

Kézirat-élőkészítő: Apagyiné Gáspár Jolán

Korrektor: Mészáros Károly ny. alezredes

Tördelő: Kiss Fanni Flóra

Grafikai tervezés: László Zoltán

Címlapfotó: dr. Toperczer István alezredes

Szerkesztőségi titkár: Pásztor Júlia

A szerkesztőség címe:

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Telefon: 272-02, 459-5355,

fax: 459-5354

e-mail-cím: kiss.zoltan@hmzrinyi.hu

pasztor.julia@hmzrinyi.hu

Nyomdai kivitelezés:

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs

Szolgáltató Közhasznú

Nonprofit Kft. Sokszorosító Osztály

Felelős vezető: Pásztor Zoltán

Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható

a www.honvedelem.hu portál

kiadványok rovatában

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja

az Európai Katonai Sajtószövetségnek

(EMPA)

BÚCSÚ AZ EGYHÁZFŐTŐL

Megható és felemelő érzés volt magyar honvédként, a Honvéd Altiszti Folyóirat szerkesztőbizottságának tagjaként főhajtással és rövid imával leróni kegyeletemet az óév utolsó napján elhunyt XVI. Benedek emeritus pápa Szent Péter-bazilikában felállított ravatalánál, és részt venni 2023. január 5-én a Szent Péter téren megtartott gyászmisén.

*Lejegyezte és a felvételeket készítette:
dr. Murinkó Atila ezredes*

- 1 XVI. Benedek temetési szertartása
- 2 Karácsonyfa és betlehemi jelenet a Szent Péter téren
- 3 Katolikus hívek és turisták sokasága búcsúzott a pápától

